

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ÎN ACEST NUMĂR:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ARHITECȚII SE ÎNTREABĂ ȘI TOT EI RĂSPUND

Ce se va întâmpla cu orașele?

(pag. 3)

de L. Repin

DIN ISTORIA RĂZBOIULUI FĂRĂ TRANȘEE

Cu sau fără mască

(pag. 4)

de L. P. Jerebțov

SECRETELE

LUI

NEPTUN

Geologia
submarină

Din
istoria
cuceririi
abisurilor

Fabuloase
zăcăminte
subacvatice
(pag. 6-7)

Toamnă târzie

ANUL XX

50

(1030)

11 decembrie 1984

12 pagini, 1 leu

Zece zile
în Arabia Saudită
(pag. 10)

de K. Vișnevețki

memento

gigantul
de
un
stert
de
kilometru

La sfârșitul lui noiembrie, echipajele cargonților străine care se îndreptau spre Leningrad au putut vedea un spectacol neobișnuit. O navă albă — atât de mare încât orice vas întâlnit în cale putea încapa lesne pe puntea-i principală — spinteca valurile Baltice. Noul petrolier-gigant „Bratislava” pornise în prima cursă de încercare, înainte de a începe să brăzdeze apele mărilor și oceanelor.

După o săptămână de grele încercări, colosal lung de 230,5 metri — cît două terenuri și jumătate de fotbal — lat de 31 de metri și avînd un deplasament de 60 000 de tone și-a dat cu succes examenul extrem de dificil la care fusese supus. Construit după ultimul cuvînt al tehnicii, tancul poate transporta spre orice port din lume 47 000 de tone de petrol, ceea ce echivalează cu greutatea a circa 50 de garnituri mari de tren. Pentru crearea unei serii de asemenea petroliere gigantice, colectivul de elaborare a proiectului, condus de Anatoli Monahov, urmează să fie propus pentru Premiul Lenin.

În cursul experimentării, petrolierul a avut două echipaje. Unul, alcătuit din marinari care urmează să-l conducă în viața-i zbuciumată pe mare iar celălalt din deșamenți de muncitori care l-a construit. Deși pe statul de plată al „Bratislavei” figurează șazeci și patru de posturi, în acest răstimp la bordul ei au navigat astfel circa trei sute de inși. Printre ei se afla, desigur, și constructorul principal al vasului, Matvei Nagle, pentru care petrolierul nu însemna un simplu prilej de a mai scrie un reportaj cum era pentru ziariști și nici un nou vas dat în exploatare cum era pentru comisia de recepționare, ci doi ani de frământări, de muncă istovitoare, sute de zile petrecute aplecat asupra planurilor sau pe șantier.

Urișul, care dezvoltă o viteză de 17 noduri, adică 32 de kilometri pe oră, oferă echipajului toate condițiile posibile pe un astfel de vas. „Bratislava” este dotată cu o sală de sport, în care se poate juca tenis, box, se pot face exerciții la paralele etc., cu o bibliotecă avînd un fond de 8 000 de volume, baie cu aburi, spălătorie automată ș.a.

În momentul de față, în calele de construcție ale șantierului naval din Marea Baltică se află doi frați gemeni ai „Bratislavei”: petrolierele „Palmiro Togliatti” și „Maurice Thorez”, care vor porni și ele curînd pe urmele primului tanc petrolier-gigant realizat de constructorii sovietici.

g. b.

„Isaaki”

va

traî!

Va trăi în posesia tuturor celor care îi precieau sfîrșitul. Calcule precise arătau într-adevăr că falnică catedrală „Isaaki-Kievski”, cunoscută în lumea întreagă, nu-ar mai avea mult de trăit. Această admirabilă operă arhitectonică, a cărei cupolă se află la 102 metri deasupra nivelului mării, a început, de altfel, să fie „condamnată la moarte” încă de prin 1820, puțin timp după începerea construcției ei. Specialiștii erau îngrijorați de faptul că marea greutate a edificiului nu era distribuită uniform pe punctele de sprijin (clădirea are o greutate de 300 000 de tone) și de terenul mlăștinos pe care se înalță catedrala. Toate acestea fiind cunoscute din timp s-au luat măsuri pentru prevenirea unei catastrofe. La temelia construcției au fost înfipti aproxima-

B. SAVEROV

— Pînă nu cumperi un aparat de curățat parchetul să-ți iei gîndul de la patinaj

tiv 20 000 de piloni groși, deasupra cărora au fost așezate blocuri de granit.

Cu toate acestea pericolul n-a fost înlăturat în întregime. La începutul veacului nostru au fost observate câteva fisuri verticale în pilonii asupra cărora cădea greutatea cupolei. „Boala” s-a agravat și mai mult în timpul blocadei Leningradului, cînd catedrala a suferit nenumărate răni de pe urma bombardamentelor hitleriste.

Restaurarea catedralei a început imediat după război și paralel cu ea și un studiu aprofundat asupra rezistenței viitoare a edificiului. A fost o muncă dificilă la care au participat cei mai autorizați specialiști. Și iată că, recent, leningradenii au aflat marea veste: „Isaaki” va trăi! Aceasta este concluzia la care au ajuns specialiștii și ea se sprijină pe calcule foarte exacte care tin seama (ceea ce nu s-a întîmplat pînă acum) și de modul cum interacționează diferitele elemente ale construcției. Studiul a îngăduit comisei să afirme că în clipa de față „Isaaki” este în afara oricărei primejdii.

Ceea ce nu înseamnă, însă, că restauratorii nu vor avea încă mult de lucru.

v. s.

vulpile

și...

viclenia

femeilor

Un viscol înghețat mătură nesfîrșitele întinderi ale tundrei. În Peninsula Ciukotka termometrul a coborît la 40 grade sub zero. Orice urmă de viață pare să fi murit, îngropată sub troienele de zăpadă. Doar o coloană subțire de fum indică locul unde, în acest pustiu alb, se află cabana vînătorului Tevliaciabun și a fiicei sale, Clara. Abia după ce și-a terminat liceul, Clara a căpătat învoirea de a-și însoți tatăl la cabana de vînătoare de pe malul Mării Bering. Ea își amintește foarte bine prima zi.

În timp ce afară vuia vîntul, în cabană domnea o căldură blîndă. Tatăl repara sania, în timp ce ea visa la cursele cu momeală, acoperite de zăpadă, și la vulpile polare prinse. Cînd noaptea și-a lăsat mantia întunecată asupra zăpezii au pornit la drum. Clara a descoperit de departe prima cursă cu o vulpe prinsă în ea. Tatăl obișnuia să scoată ei prada dar de data aceasta era vorba de prima vulpe a Clarei. „Omoar-o!” îi spuse tatăl. Clara era zăpăcită. Abia acum își dădea seama că vulpile trebuie omorîte dacă se mai zbat în cursă. Dar cum? „Nu cumva ție frică?” Ironică era neîndoieinică. Clara se zăpăci și mai tare și fugi înapoi acasă. Se așeză și începu să gîndească. Apoi se

ridică hotărîtă și plecă spre cursele puse de ea.

Cînd se iviră zorile cenușii, tatăl se întoarse acasă. Privirea îi căzu numaidecît pe trei blăni albastre, proaspăt atîrnate sub acoperiș, la uscat.

Astăzi Clara este unul din cei mai încercați vînători din Peninsula Ciukotka. Din decembrie trecut pînă în martie anul acesta a prins 75 de vulpi albe și albastre în cursele așezate pe o rază de 50 km, record neînregistrat încă de nici un vînător localnic. Bătrînii spun în glumă că asta ține de viclenia înnăscută a femeilor. Curînd după aceea s-a auzit la radio că Clara a fost distinsă cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste”. Este prima femeie din Peninsula Ciukotka care poartă steaua de aur.

g. r.

tigru

sub

narcoză

Akbar și Almaz, doi tigri superbi și isteți, colaborează în cea mai perfectă armonie în numerele pline de curaj și imaginație pe care le prezintă cunoscutul dresor sovietic A. Alexandrov. De aceea incidentul care a avut loc într-o seară între cele două vedete aflate în turneu la Iaroslavl i-a surprins pe toți colaboratorii lor apropiați. „Incident” este o formulă eufemistică: tigrii s-au înecărat în plină reprezentare din nu se știe ce pricină și s-au bătut cu atîta înverșunare încît oamenii abia au reușit să-i despartă.

Bătăia a avut urmări neplăcute, mai ales pentru Akbar care s-a ales cu răni grave: esofagul sfîșiat, picioarele zdrobite. O operație se impunea de urgență. În aceeași zi a fost chemat de la Moscova secretarul științific al Institutului de medicină veterinară, I. Medvedev, specialist în chirurgia animală. Sumedenie de pacienți cărora le-a făcut operații foarte dificile îi datorează viața: un elefant, o morskă, un crocodil, un pui de tigru, un ghepard, o vidră ș.a. Pentru prima dată, însă, avea de a face cu un tigru matur.

Imaginați-vă o clipă: să culci namila vîrgată — despre care nu se poate spune că e caracterizată de docilitate — pe masa de operație și să o silești să se lase adormită... Mai ales că exista și o greutate neprevăzută: ce preparat să se folosească pentru narcotizare și în ce cantitate? Nici un tratat nu dădea răspuns la această întrebare. Rezolvarea a venit din partea docentului V. Kisileukov de la Institutul de medicină din Iaroslavl. După o schemă judicioasă elaborată, el a preparat un narcotic puternic dar chiar și acesta a trebuit să fie administrat de mai multe ori pentru a-și face efectul. Cînd în cele din urmă Akbar a adormit, doc-

torul Medvedev a început operația pe care a dus-o la capăt cu binecunoscuta-i măiestrie.

Acum Akbar se simte bine, e pe cale de însănătoșire, bucurîndu-se de grija și dragostea tuturor. Și — ceea ce-i esențial — cariera nu-i este periclitată. Akbar va continua să încînte spectatorii cu salturile lui acrobatice, cu săriturile precise prin cercurile de foc.

i. s.

iarna

moscovita

Zăpada s-a așternut peste capitala Uniunii Sovietice. O dată cu ea au apărut și celelalte semne ale iernii: frigul, nopțile lungi, vînturile suierătoare. Dar nu toate sînt la fel de antipatice. Iată, de pildă, că în magazine s-a ivit mandarinele. Au crescut departe, în sud la poalele Caucazului. Primele exemplare (în cantitate de 200 de tone) nu fac decît să-și a nunțe suratele care vor urma în tot cursul ier- nilor geroase.

O dată cu iarna au apărut și „morsele”. Sub această poreclă sînt cunoscuți amatorii de băi reci care, indiferenți la temperatura înconjurătoare, se scaldă în copeile făcute în gheață de pe riul Moscova. Alături de ei, dar la alte copii, stau, înfășurați în cojoace groase, amatorii de pescuit cu undița, în timp ce pe co- linele Lenin alunecă (sau cad) primii schiori.

Patruzeci de milioane de metri pătrați. A ceasta este suprafața de străzi pe care o voi avea de curățat de zăpadă mașinile Sovietului orașenesc al Moscovei. Între timp, pe acele străzi continuă munca celor care ridică no- clădiri. Dincolo de cartierul Novie Cereomuşe se construiesc blocuri de cîte 15—20 de etaje care peste cîteva luni vor oferi noi aparta- mente unui număr de 140 000 de locuitori a capitalei sovietice. Totodată se înalță și școli- le corespunzătoare pentru copiii acestor car- tiere, cu o capacitate medie de aproape 1 400 de elevi fiecare.

g. n.

pentru

vinatul

rechinilor

Dacă sînteți cumva amator să vînați rechini dar vă gîndiți, poate, că acest sport este legat de unele inconveniente (ușor de înțeles) sîntem în măsură să vă risipim aprehensiuni- le! După cum ne anunță presa sovietică, V. Starjev și A. Demianov, colaboratori ai Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainene, au pus la punct o lance electrică care ucide rechinii cu mare ușurință. Lancea propriu-zisă este din durataminu iar minierul ei din mase plastice. Contactorii, ascunși sub o diafragmă protectoare, sînt plasați în cîrful instrumentului. Diafragma este despărțită de mediul exterior printr-o cavitate umplută cu ulei. La capătul lîncii se află un tub de cauciuc care izolează de apă cîrful instrumentului în momentul șocului. Partea electrică a instrumentului e plasată în mineral de masă plastică. Ea este compusă dintr-o pilă, un condensator, un transformator cu impulsuri și transformatori de tensiune. În momentul izbîturii se produce o puternică descărcare a condensatorului care lovește rechinul cu un fulger.

Lancea electrică poate fi folosită de cîteva sute de ori fără a fi reîncărcată. Chiar după felul cum e concepută se poate vedea că instrumentul este cît se poate de simplu și de eficient. Originalul armă va contribui la securitatea oceanografilor, ihtiologilor și a altor specialiști care explorează adîncurile oceanice și maritime.

m. v.

Reînnoiți

abonamentele la

„VEAC NOU”

Arhitecții se întreabă și tot ei răspund

Ce se va întâmpla cu orașele?

„S-a demonstrat de destule ori că termenul „oraș“ va dispărea din lexiconul nostru, așa cum a dispărut „diligența“. Pentru noile aglomerări care vor lua locul vechilor orașe, trebuie un cuvânt nou“. Așa scria în 1902, referindu-se la orașul viitorului, Herbert Wells. Romancierul propunea termenul „Regiuni urbanizate“.

Și experiența a arătat că Wells a avut în mare măsură dreptate.

Wells: Orașul va dispărea!

Orașele în impetuasă dezvoltare se întind ca o irezistibilă lavină de piatră pe fața planetei. Numai în Statele Unite orașele înghit anual o jumătate de milion de hectare de pământ bun pentru agricultură. Cel mai mare oraș al Americii, New York-ul, cu greu mai poate fi numit oraș în sensul obișnuit al cuvântului. Este o uriașă regiune urbană, fără un plan precis, fără un profil concret. Într-adevăr, New York-ul de azi înseamnă nenumărate suburbii și orașe mici care, cîndva, se aflau la o distanță de zeci de mile de vecinul lor hrăpăreț.

Americanii prevăd același viitor și orașelor mari de pe țărmul Oceanului Atlantic — Boston, Philadelphia, Baltimore, Washington. Crescînd pînă la dimensiuni hipertrofice, aceste orașe se vor contopi într-un tot, într-o regiune urbană întinsă pe 900 de kilometri.

În consecință, se poate presupune că într-un viitor mai îndepărtat întreaga planetă va deveni un oraș supragigantic, care va ocupa toată partea solidă a pămîntului? E o supoziție de roman fantastic. Dar să privim problema de pe pozițiile științei moderne.

Wright contra Corbusier

Orașul viitorului. În cîte feluri nu l-au descris savanții! Constructori și urbanisti din toate timpurile și toate neamurile au încercat să stabilească anumite legi după care cresc și se dezvoltă orașele, s-au străduit să le scrie viitorul. Thomas Morus, în „Cartea de aur“ apărută la Londra în 1516, a scris despre o insulă pierdută undeva în ocean, pe care existau 54 de orașe, toate „mari și magnifice“. Cu totul altfel vedea orașul viitorului Tomaso Campanella, utopistul italian din secolul al XVII-lea. În lucrarea sa „Orașul Soarelui“ el a scris că acest oraș trebuie să se înalțe pe o culme semeață, sub forma a șapte inele concentrice, unite prin patru drumuri pietruite. Fiecărui inel Campanella îi dădea numele unei planete.

Dar toate acestea erau fantezii. Mult mai reale apar orașele de mine în proiectele contemporanilor noștri. Celebrul Frank Lloyd Wright, de exemplu, considera că orașul va deveni neapărat un agrocentru, în care fiecare familie va poseda o jumătate de hectar de pământ. Wright propunea ca uzinele, magazinele, teatrele, stadioanele să fie amplasate direct printre ogoare. Nici un fel de alt

mijloc de transport în afară de automobile. Arhitectul american vedea salvarea orașului modern în totala lui descentralizare.

Arhitectul francez Le Corbusier este autorul unui proiect principal diferit de cel al lui Frank Lloyd Wright. El socotește, dimpotrivă, că în viitor orașul va fi o aglomerare de zgirîe-nori moderni, un „oraș de turnuri“. Și dacă Wright urmărea să disperseze populația, să-i plaseze pe locuitori pe o suprafață pe cît posibil mai mare, Corbusier, dimpotrivă, propune concentrarea întregii populații în centrul orașului, de unde să pornească, în cercuri, „cartierele de activitate“. În spațiul dintre aceste cercuri — păduri și pășuni.

Dar și aceste proiecte ar fi greu de transpus în viață. Pe cînd așa numitul „oraș-grădină“ este mai aproape de prototipul real al orașului viitorului: la oarecare distanță de masivul de locuințe moderne sînt amplasate orașele de sine stătătoare. Clădiri înalte nu există. Nici autostrăzi mari — ele ocolesc orașul. Astfel de orașe-grădini au și început să se construiască în unele țări.

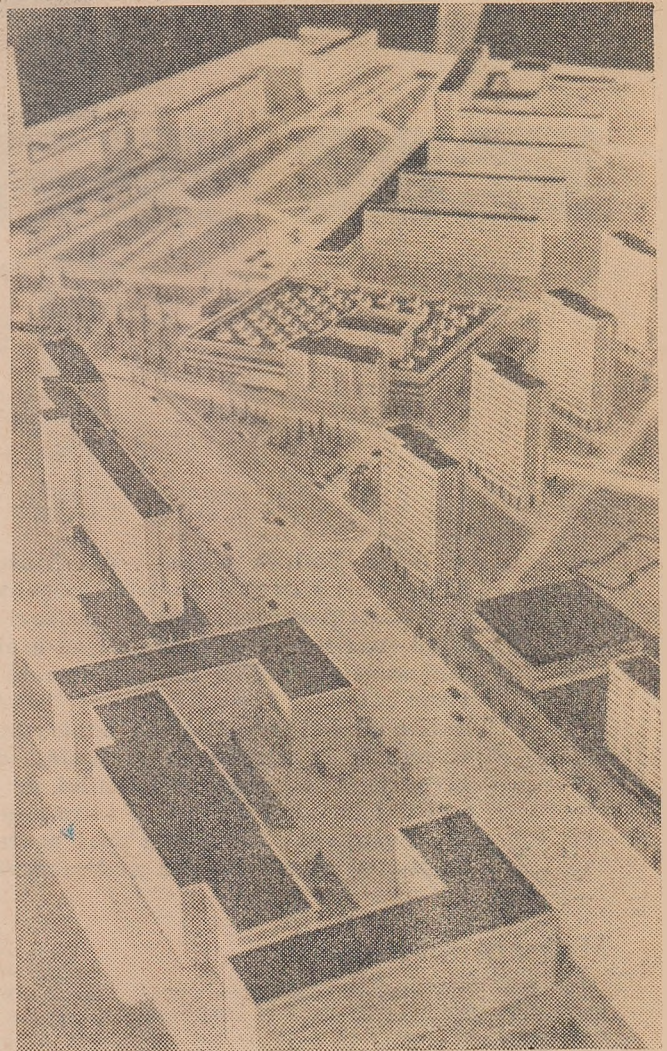
Se vorbește foarte mult și contradictoriu despre ceea ce face Oscar Niemayer, creatorul noii capitale a Braziliei. Adevărat sculptor în beton armat, cum i se spune, Niemayer a înțeles și prețuit ca nimeni altul dintre arhitecții moderni posibilitățile acestui material de construcție. Clădirile construite de Niemayer sînt ușoare și aeriene, ele par îmbibate de lumina solară. Dar secretul succesului arhitectului nu stă numai în subtila înțelegere a „sufletului“ betonului, ci și în capacitatea de a contopi, de a uni armonios într-un ansamblu unic natura și creația minilor omenești.

Se prea poate ca această contopire cu natura să devină obligatorie pentru orașul viitorului. Zonele de parcuri și păduri sînt plămîni marilor orașe, sînt adierea dălatoare de viață și sănătate a aerului proaspăt.

Raza verde, nr...

Dar cum văd orașul viitorului arhitecții sovietici? „Trenul monorail a lunecat fără zgomot pe cupola de sticlă. Este stația terminus. În jur se înalță copaci umbroși, se întretaie alei pavate ordonat cu plăci de piatră. Pe ce drum să o apucăm? Un indicator arată: „Aleia Zelenii luci“ (raza verde). Să pornim.

Printre copaci se ivesc pe neașteptate case vopsite în culori dulci. Pare ciudat să înțelegi în plină pădure, într-o poiană uriașă, siluete zvelte de clădiri moderne. Dacă am fi dat de casa pe care a construit-o pe o insulă

Moscova. Piața Octombrie așa cum va arăta peste cîțiva ani.

izolată legendarul Robinson, poate că mirarea noastră ar fi fost mai mică! Și totuși ne place enorm orașul din pădure, cu liniștea lui curmată doar de trîlurile păsărilor, cu umbrele mișcătoare, cu îmbătătorul aer proaspăt.

Așa arată orașul într-un proiect al arhitectului sovietic G. A. Gradov. Autorul propune amplasarea întregului complex de clădiri de locuit — blocuri de locuințe, creșe și cămine, magazine, stadioane, combinatul de deservire a populației, direct „în natură“. Interesantă este și soluția „creșele și căminele sputnik“, propusă de arhitect. Fiecare casă de locuit este legată printr-un pasaj acoperit cu sticlă de clădirea fără etaje a creșei și căminului de copii. Și observați, toate acestea, printre copaci și tufiguri, așezate după fantezia naturii! Bineînțeles că în aceste condiții se anulează necesitatea de a pleca vara din oraș, căci orașul va fi contopit definitiv cu pădurea.

Apartamentele acestui oraș nu vor avea multe din elementele aranjamentului obișnuit. În locul șifonierelor greoaie vor fi simpli pereți despărțitori, va dispărea mobila de bucătărie. De altfel nici bucătăria propriu zisă nu va mai exista: combine electrice vor ajuta gospodinele să pregătească repede și ușor gustarea de dimineață și cina; cît privește prînzul, la dispoziția locatarilor va sta o cantină-restaurant spațioasă, capabilă să satisfacă cele mai exigente gusturi.

Altfel vede orașul viitorului arhitectul sovietic B. D. Landa. Întregul oraș va fi o singură gigantică placă-zgirîe-nori. Casele se vor sprijini parcă una de alta. O asemenea placă cu multe etaje, arcuită sau dreaptă, se va înscrie ușor în orice peisaj. Cît privește clădirile administrative, autorul propune să fie amplasate pe o singură parte a blocului-coloș. Întreprinderile industriale vor forma o placă asemănătoare, dar la o distanță de cîțiva kilometri de cea de locuințe. Iar în spațiul dintre cele două ansambluri se vor construi stadioanele, teatrele, școlile, instituturile.

...Proiecte sînt multe, și foarte variate. Ele sînt unite de o trăsătură comună: dorința arhitecților sovietici de a face viața oamenilor cît mai frumoasă și mai plăcută.

Am schițat aici trăsăturile unor orașe ce nu s-au născut încă și pe care creatorii lor le construiesc abia din cuburi. Dar care va fi viitorul orașelor vechi, istoricește constituite?

N + 1

Vor trece douăzeci de ani și capitala Uniunii Sovietice se va schimba radical. Preocuparea de bază a arhitecților sovietici care creează Moscova de mine este confortul moscoviților. Peste douăzeci de ani fiecare familie va avea o locuință separată. Aceasta va fi prima etapă. Sarcina următoare va fi repartizarea locuințelor după formula n+1. Familia dv. e compusă din cinci oameni? Înseamnă că veți locui într-un apartament cu șase camere.

Se va extinde Moscova oare după exemplul orașelor americane? În următorii 20 de ani, nu. Ea are actualmente între limitele ei, 87,5 mii de hectare de pământ bun pentru construcții, ceea ce este arhisuficient spre a se construi 70.000.000 metri pătrați de suprafață locuibilă.

Centrul orașului. Aici problema principală este transportul. În multe orașe mari e mai simplu să străbați o anumită distanță pe jos decît cu mașina. Proiectanții-urbanisti sovietici acordă cea mai mare atenție problemei transportului. În centrul Moscovei se construiesc tunele și estacade, pasaje pentru pietoni. Una din sarcinile principale este crearea de străzi fără semafoare și intersecții — magistrale rapide. O astfel de magistrală va fi inelul Sadovaia. Douăzeci de tunele și estacade se vor înscrie în conturul lui după reconstruire.

Sînt doar cîteva din elementele peisajului moscovit de peste douăzeci de ani. Și departe de a fi singurele...

L. Repin

Vedere dinspre mare...

Orașul nr. 2 al Uniunii Sovietice, Leningradul, este și el teatru unor prefaceri uimitoare. Fantezia arhitecților și constructorilor leningradeni s-a disciplinat, s-a finalizat într-un document oficial care se numește Planul general de dezvoltare a Leningradului.

Leningradul nu are în urmă secole de existență ale Moscovei. Și cu toate că oferă un exemplu de istoric concentrat, la 250 de ani e, pentru vîrstele urbanistice, tînăr. Dar este incredibil cîte sînt de făcut, din dorința de mai frumos și mai confortabil, pînă și într-un oraș ca acesta construit sistematic, pe baza unui plan, într-o viziune de armonie globală, în care edificiile par să aibă în primul rînd o funcție estetică.

Am făcut cunoștință cu cîteva elemente din peisajul de peste două decenii al Moscovei. Cum va arăta, tot peste aproape douăzeci de ani, Leningradul?

Grija pentru confort, sub multiple aspecte pe care le comportă, este ideea de bază a Planului gene-

ral de dezvoltare a Leningradului. Cître anul 1980 fiecare familie va dispune de un apartament separat, ceea ce se va înscrie ca o realizare de mari proporții, intrucît pînă la acea dată populația Leningradului va ajunge la 3.800.000. Pe planul construcțiilor, aceasta înseamnă că vor trebui să fie dați în folosință cam 30.000.000 metri pătrați de locuințe.

Leningradul și-a cucerit o faimă mondială cu frumusețea lui sobră și expresivă. Schimbările care vor surveni în timp îi vor accentua această celebră frumusețe: ansamblurile moderne, bulevardele fastuoase vor face o armonie bine gândită cu monumentele trecutului. Siluetele precise ale edificiilor noi cu multe etaje vor completa vechile „verticale“ — cum le spun arhitecții: cupola de aur a catedralei Sf. Isaac, săgeata Palatului Amiralității și a fortăreței Petru și Pavel. În centrul reconstruit vor apărea noi magistrale, sub Neva se vor străpunge tunele iar peste Neva se vor arca poduri noi. Fru-

mosul bulevard Nevski va deveni și mai fastuos. De altfel, se propune crearea unei „dubluri“ a acestei istorice artere leningradene.

Pînă în 1980 se va împlini un vechi vis al metropolei de pe Neva, a cărui realizare n-a stat în puterile vechii Rusii: ieșirea la golful Finic. Briza Mării Baltice trimite spre oraș tulburătoarele ei mirese: umede și sărate. Peste douăzeci de kilometri de faleză se întind în raza orașului. Dar populația este practic izolată de mare: drumul direct este barat de mlaștini, locuri virane. Planul prevede o muncă foarte grea și costisitoare de asanare, de ridicare a nivelului solului, de legare a suprafețelor recuperate cu noile și vechile sec-toare, de prelungire a orașului pînă la țărmul mării. Și cum leningradenii au cultul mării ca toți cei crescuți în vecinătatea ei, acest punct din plan — vederea dinspre mare — îi entuziasmează cu osebire.

Iulia Scutaru

Din istoria războiului fără tranșee cu sau fără mască

În Editura militară din Moscova a apărut cartea lui Oreste Pinto, „Prieten sau dușman?”. O. Pinto, în momentul de față locotenent colonel în rezervă în armata engleză, este olandez de origine și a făcut parte mai bine de treizeci de ani din serviciile de contraspionaj englez, olandez și francez, fiind socotit în Occident — cum arată M. Milstein, semnatarul prefeței la ediția rusă — unul dintre cei mai mari specialiști în problemele spionajului și contraspionajului. „Prieten sau dușman?”, a doua carte a lui O. Pinto tradusă în limba rusă, este consacrată activității depuse în timpul celui de al doilea război mondial de contraspionajul englez și olandez pentru demascarea spionilor germani strecurati în Anglia ca refugiați din diverse țări europene ocupate de trupele germano-fasciste. În acest sens, organele serviciului de contraspionaj aveau de rezolvat o problemă foarte complicată și delicată în același timp, și anume de a descoperi în grupurile masive de adevărați patrioți un agent sau doi germani. Trebuia deci procedat în așa fel încât să nu aibă de suferit oameni nevinovați iar dușmanul să nu rămână nedemascată și nepedepsit. De aici și titlul cărții: „Prieten sau dușman?”.

Mijloace și itinerare

În toate țările europene ocupate de germani după Blitzkriegul din mai 1940 erau mulți inși care voiau să fugă de cotropitori. Unii erau călăuziți de sentimente patriotice, alții voiau numai să se pună la adăpost.

Olandezii foloseau mijloace foarte variate spre a-și părăsi țara. De cele mai multe ori urmau, însă, un număr de itinerare bine stabilite. Cel mai frecventat era drumul care ducea din Olanda în Belgia, străbătea teritoriul acesteia din urmă și continua prin nordul Franței spre sud, unde se ramifica: pe poteci serpente de munte, spre Elveția sau, prin Pirinei, spre Spania.

Refugiații riscuau oricând să fie prinși pe drum, dar, oricât de ciudat ar părea lucrul, cele mai multe greutăți le aveau de înfruntat — povestește Oreste Pinto — când soseau la destinație. În Spania, de pildă, puteau fi internați în lagăre de concentrare, unde zăceau luni de zile. Cei care izbuteau, însă, să ia legătura cu diplomații olandezi sau cu funcționari ai consulatului înainte de a pune mâna pe ei poliția spaniolă scăpau, de obicei, de internarea în lagăre. Li se fixa doar domiciliu forțat, până când oficialitățile olandeze obțineau viza de intrare în Portugalia.

Drumul care ducea în Elveția dădea și mai puține speranțe de a ajunge repede în Anglia. În Elveția nu erau lagăre dar existau în schimb legi severe care prevedeau un surghiun forțat, cu o durată și mai mare decât în Spania. De aceea s-a întâmplat ca unele grupuri de refugiați să rămână în Elveția până aproape de sfârșitul războiului. Spre a evita această dificultate, un patriot olandez întreprinzător a organizat un nou itinerar, care ducea din Elveția din nou în Franța și de acolo, prin Spania, în Portugalia. Către sfârșitul anului 1943 refugiații au început să folosească acest drum. Oricum, însă, și indiferent ce cale ar fi urmat, refugiații olandezi ajungeau în cele din urmă în Portugalia dacă, bineînțeles, izbuteau să nu fie arestați de Gestapo și să evite întâlnirea cu patrulare germane, cu membri ai coloanei a V-a, cu poliția regimului de la Vichy, cu grănicierii spanioli ori elvețieni și cu temnicierii spanioli.

Dar chiar după ce ajungeau în Portugalia, calvarul refugiaților tot nu lua sfârșit. Puțini dintre ei puteau să ajungă în Anglia cu avionul. Erau, însă, foarte mulți solicitanți și de aceea majoritatea trebuia să-și aștepte rindul la vapor. Cei care aveau noroc acostau direct în vreun port englez. Alții, însă, după o lungă așteptare erau siliți să străbată Atlanticul până în Indiile de vest olandeze, de unde erau trimiși mai întâi în S.U.A. și apoi în Canada. Aproape în tot cursul războiului în această țară a existat o bază militară a Olandei libere. Refugiații apți pentru serviciul militar erau încadrați în armata Olandei libere și, după o pregătire corespunzătoare, expediți cu vaporul pe Atlantic în Marea Britanie.

Se întâmpla, deci, ca înainte de a ajunge în Anglia, mulți refugiați din Olanda, țară afiliată la numai cincizeci de mii de coaste britanică, să străbată un drum de douăsprezece-cincisprezece mii de kilometri, prin Belgia, Franța, Elveția, de acolo din nou în Franța, în Spania și Portugalia și apoi peste Atlantic în Indiile de vest olandeze, în S.U.A. și Canada și iar înapoi, pe Atlantic, în Anglia. De aceea, uneori chiar cei mai curajoși refugiați olandezi ajungeau în Anglia după multe luni sau chiar ani,

Până aici — după cum am văzut — Oreste Pinto a enumerat itinerarele pe uscat. Existau însă și diverse mijloace de refugiere pe mare. Bărbații tineri și sănătoși se angajau pe vase comerciale care plecau în Suedia sau în S.U.A. și pe care le părăseau cum ajungeau la destinație. Din Olanda în Anglia se mai putea, însă, ajunge și cu barca. Era al treilea și cel mai rapid mijloc de transport, căci călătoria dura numai trei-patru zile, din momentul când planul începea să fie pus în aplicare. Dar era și cel mai primejdios. Mai exista în sfârșit și o altă posibilitate de a părăsi Olanda care, deși simplă, era, însă, accesibilă numai piloților încercați și putea fi folosită o singură dată. Fuga cu avionul.

Într-o zi frumoasă de vară, pe cerul senin al Angliei s-a putut vedea, într-adevăr, un spectacol ciudat: în mijlocul unui grup de nave aeriene se zăreau limpede două avioane de vânătoare germane de tip nou, cu odioasa zvastică desenată pe aripi și fuselaj. În bătaia vântului fluturau niște cămăși albe, afirmate de carlingile celor două avioane și arătând intențiile pașnice ale piloților. Înconjurate de avioane de vânătoare engleze, aparatele germane erau escortate spre un aerodrom.

După cîtva timp avioanele au început să piardă din înălțime și în cele din urmă au aterizat. Paza și personalul aeroportului s-au apropiat numai de ele, neștiind ce să facă: să tragă sau să alinieze o gardă de onoare. Spre mirarea generală, din cele două avioane germane au coborât piloți olandezi, care izbutiseră să-i convină pe germani că erau adepți ai lui Hitler. Intrucît aveau o mare experiență în materie de aviație, naștii îi făcuseră piloți de încercare. Timp de cîteva luni aviatorii și-au îndeplinit conștiințios atribuțiile. Într-o bună zi li s-a cerut să încerce două avioane de vânătoare de tip nou. Li s-a ordonat să zboare la o anumită înălțime și să execute cîteva tururi deasupra aeroportului. Piloții trebuiau să încerce avioanele la diverse viteze, să stabilească ce înălțime pot lua, dacă pot fi ușor manevrate etc.

După decolare, au luat, într-adevăr, viteza indicată dar, în loc să execute figuri de înalt pilotaj, au pornit la un semnal dinainte stabilit cu toată viteza spre vest. În felul acesta olandezii au dovedit germanilor... că noul lor tip de avion dezvoltat o viteză mult mai mare decât avioanele de vânătoare aflate în dotarea armatei. Când și-au dat seama de festa ce li se jucase, hitleriștii au trimis numai de cîteva urmele fugărilor cîteva avioane de vânătoare. Curînd, însă, și-au dat seama că nu-i mai puteau prinde.

În felul acesta au ajuns în Anglia doi piloți curajoși iar contraspionajul britanic a putut obține, datorită lor, informații interesante despre noile avioane germane.

Greșelile lui Herr Strauch

Un lucrător încercat al serviciului de contraspionaj — spune Pinto — poate constata fără prea mari eforturi cine lucrează împotriva lui, de partea dușmanului. Acest lucru poate fi lesne stabilit atît pe baza datelor pe care le deține propria agenție cit și a informațiilor furnizate de organizațiile ilegale. El trebuie să cunoască, de asemenea, numele conducătorilor serviciului de spionaj al inamicului și metodele de lucru ale acestora spre a-și da seama la ce trucuri se poate aștepta din partea lor. Uneori, din interogarea ciracilor acestor căpetenii, lucrătorii serviciului

de contraspionaj pot afla ce metode folosește dușmanul. Ilustrîndu-și această idee, Oreste Pinto relatează pe larg cazul lui Herr Strauch.

Herr Strauch era un german care, din 1924 și pînă în 1940, a petrecut în fiecare an cel puțin cîte șase luni în Olanda. El făcea parte din conducerea unei firme germane pentru comerțul cu Indile de vest olandeze. De aceea făcea mereu naveta între piețele din Amsterdam și Rotterdam. Herr Strauch era bogat. Avea o locuință somptuoasă la Amsterdam și o vilă pe țărmul mării, în cunoscuta stațiune climaterică Zandvoort.

Totdeauna vesel, comunicativ, Herr Strauch era prietenos nu numai cu prietenii ci și cu toți cei cu care avea de-a face. Generos și ospitalier, își invita oricînd cu plăcere cunoscuții să bea sau să mănînce la el acasă. Pe scurt, oriunde se adunau oameni de afaceri care făceau comerț cu tutun, se auzea neapărat și risul sacadat al lui Herr Strauch, care-și bătea prietenos pe umăr, cu mîna-i grăsună, vecinul de masă.

Ca să arate ce mult îl pasiona sportul se îmbrăca, spre deosebire de colegii lui care purtau haine clasice de culori închise, în costume cu croială sport. Era firesc, deci, să se bucure printre colegi și cunoscuți de fama unui „om cumsecade”.

Dar în tot acest timp el lucra ca agent al Gestapoului. În 1940, cînd germanii au ocupat Olanda, Strauch și-a lepădat blana de miel pe care o arborase. O bună bucată de vreme a continuat să dețină funcția de reprezentant al spionajului german în Olanda. Dar cu toate că era mare maestru în arta propriei camuflări, Strauch s-a dovedit mult mai slab atunci cînd a trebuit să pregătească spioni și să le ticluiasă o a doua biografie. Căci pentru spioni, cea de a doua biografie este o problemă de viață și de moarte. Toate plăsmuirile lui Herr Strauch conțineau, însă, cel puțin o ineptie gogonată, ba, mai mult, toate ineptiile semănau între ele. El nu adapta biografia la om ci, dimpotrivă, omul la biografie. Așa încît Oreste Pinto a izbutit ticlul de repede să recunoască poveștile ticluite de Herr Strauch, căci toate îi purtau amprenta.

În 1942 a sosit, de pildă, în Anglia, un om în vîrstă, Mjnheer Dronckers. Conform biografiei confecționate de Herr Strauch, Dronckers, de felul lui mic negustor, care făcuse speculă la bursa neagră, aflînd că e urmărit de Gestapo fugise de la Haga la Rotterdam. Acolo se întâlnise, la cafele, cu un om în vîrstă, Hans, funcționar într-un birou care aprovizionava vasele cu combustibil. Hans s-a oferit să-l ajute pe Dronckers, drept care i-a dat o barcă plină cu combustibil, pe care urma să-l transporte, chipurile, la bordul uneia din navele ancorate în port și a primit în

schimb patruzeci de lire sterline. În felul acesta „micul negustor” a ajuns în Anglia.

Povestea de mai sus avea patru puncte slabe, care au stîrnit numai dect bănuiala lui Pinto. În primul rînd „Atlanta” era un local de lux, frecventat numai de bogătașii din Rotterdam. Și era puțin probabil ca un ins doritor să fugă în Anglia să fi căutat ajutor tocmai acolo. Mai degrabă s-ar fi dus într-o circumă din port. În al doilea rînd, în Olanda erau puțini cei care l-ar fi putut ajuta în această direcție pe Dronckers. Și apoi — ciudată coincidență: Dronckers intrase întîmplător într-un local de lux și imediat și găsise un ins amator să-l ajute. În al treilea rînd Dronckers știa că-și risca capul împărțându-și intențiile unui necunoscut, care ar fi putut să fie în slujba Gestapoului. Și, în sfîrșit, ultima și cea mai mare ineptie: Hans — binevoitorul necunoscut, să accepte a merge la moarte sigură pentru o sumă atît de mică: patruzeci de lire sterline. El n-ar fi putut da patronului o explicație verosimilă despre locul unde se afla barca, așa încît patronul s-ar fi adresat fără îndoială Gestapoului, cel puțin pentru propria-i securitate. Căci în Olanda ocupată de fasciști orice sprijin dat celor care vroiau să fugă în Anglia era pedepsit cu moartea.

Povestea lui Dronckers cu cele patru mari inexactități ale ei semăna prea mult cu plăsmuirile lui Herr Strauch și agentul a fost demascată. În ciuda protestelor lui vehemente, Oreste Pinto și-a dat seama că avea de-a face cu un spion. Cercetîndu-i minuțios bagajele a descoperit într-un dicționar olandez-englez niște semne sub anumite litere, cu ajutorul cărora puteau fi citite adresele unor case conspirative din Stockholm și Lisabona. Dronckers a fost condamnat la moarte și spînzurat în ajunul anului 1943, în închisoarea din Vandsworth. În felul acesta, din pricină unei biografii prost ticluite, a căzut un spion german versat. Personal, Dronckers n-a săvîrșit nici o greșală... A fost un actor desăvîrșit, care și-a jucat la perfecție rolul pînă la capăt. Vinovat a fost Herr Strauch. Dacă ar fi fost înarmat cu o biografie ireproșabilă, Dronckers n-ar fi stîrnit niciodată bănuiele.

Și mai exista și un alt caz caracteristic pentru Herr Strauch. La un an după întîmplarea de mai sus, în Anglia au debarcat doi tineri. Erau frați și se refugiaseră din Olanda cu barca. La interogatoriu au mărturisit că germanii îi socoteau spioni de-ai lor și că, de altfel, ei deveniseră agenți numai ca să se poată refugia în Anglia și să intre în armata Olandei libere. După o minuțioasă verificare s-a

Desen de A. Vasin

stabilit că spusese adevărul. Dar la primul interogatoriu avansaseră o „biografie” confecționată. Cînd Pinto le-a aflat „biografia” le-a spus: „Puteți să nu-mi mărturisiți numele celui care v-a învățat să născociți aceste ineptii, căci îl cunosc”.

Intrucît tinerii erau nedumeriți, Pinto a continuat: „Să procedăm în felul următor. Uite două foi de hîrtie — și le-a dat una înr. Unul din voi să scrie numele respectivului iar eu am să fac același lucru. Apoi o să le confruntăm”. S-a întîmplat exact cum bănuise Pinto. Pe ambele file scria Strauch. În cursul diverselor interogatorii Pinto avusese de prea multe ori prilejul să audă „plăsmuirile marca Herr Strauch”, pentru ca să nu-i recunoască fără nici o dificultate „stilul”.

L. P. Jorebțov

(Va urma)

V. STEIN

A PLAUZELE

Ghenka oftă prelung și își aruncă privirile în jurul lui. Piața orașului era pustie. Tramvaietele goale și din această pricină transparente, grăbeau bucuroase spre depou. Ghenka aprinse farurile mici și străbătu de câteva ori piața. Deodată, în fața mașinii se ivi un trecător și-i tăie drumul. Ghenka apăsă pedala frinei pînă la refuz. „Volga” își înalță botul, se aplecă într-o parte și se opri.

— Gîndind tînărul care-i tăia drumul se apropie de Ghenka, puse amîndouă coatele pe fereastra mașinii și își băgă capul înăuntru, cum fac de obicei amatorii de spectacole la casele teatrelor.

— Hai pînă la fabrică!
Ghenka făcu să aterizeze mucusul de țigară, pe care-l ținuse între buze chiar la picioarele tînărului, respiră cu nesat aerul proaspăt și-i răspunse fără entuziasm:

- Ia-o pe jos.
- E o chestie urgentă, prietene.
- Tînărul deschise ușa din spate.
- Nu mă duc nicăieri! strigă Ghenka. Mă așteaptă gara-rajul, ziua mea de lucru s-a terminat.
- Înțelege... Te rog...
- Nu vreau să înțeleg nimic.
- Ascultă...
- Mi te-ai aruncat sub roți la miezul nopții și acum ai vrea să te duc și la fabrică. Dă-te jos din mașină.
- Pînă acum eram la fabrică...
- Dă-te jos!
- Pornește-o, îi răspunse la fel de hotărît pasagerul în-țirziat.
- La miliție, îl completă Ghenka, apăsînd pe accelerator.
- Ce dracu, doar ești și tu om! reuși tînărul să bolborosească. Mai repede. E în avantajul amîndurora.
- Dar ce dracu ți s-a mai întîmplat? îl întrebă Ghenka, gonînd pe străzile întunecate și pustii.

Tînărul se aplecă, se rezemă cu amîndouă mîinile de spătarul lui Ghenka și, suflîndu-i chiar în urechi, îi spuse:

— Înțelegi, am uitat să-mi anunț schimbul că supapele automate s-au defectat. Mi-am adus aminte cînd am ajuns acasă. Telefon nu este, așa că am luat-o la picior.

- Ce fel de supape?
- Ce fel de supape? Supapele cuptorului. Sint oțelar.
- Și ce-o să se întîmple dacă supapele s-au defectat?
- Ce-o să se întîmple? Or să izbucnească aplauze.
- Aplauze! Felicitări! Ce poveste! Din pricina nu știu căror aplauze...

— Infuriat, Ghenka frînă.
— Ascultă, drac împelițat, îi spuse tînărul, înfigîndu-și palmele grele în umerii lui Ghenka. Aplauzele astea înseamnă o explozie de gaze pe conductă! Înțelegi? Coșul de fum o să se prăbușească peste cuptor și cuptorul o să îngroape dedesubtul lui o mulțime de oameni. Înțelegi?

— Lasă-mi umerii în pace, îi spuse Ghenka. Doar nu-s lopata ta.

— Apasă pe accelerator și acul vitezometrului începu să alunece grăbit spre dreapta.

— Ce-o fi, s-o vedea, spuse Ghenka pe tonul unui condamnat la moarte. Dar dacă mi se întîmplă ceva, nu știu ce se alege din tine. Și așa mi-au luat un talon.

— Vorbesc eu la miliție, îl liniști oțelarul.

— Au să scoupe pe... aplauzele tale.

Oțelarul sări din mașină la porțile fabricii și-i aruncă lui Ghenka trei ruble.

— Hei, hei! strigă după el Ghenka. Stai! Ce fericire pe capul meu!

Dar oțelarul făcu din mîini un semn nepăsător și dispăru după porțile fabricii.

Ghenka făcu cale întoarsă, privind îngrijorat la aburii ce licăreau deasupra coșului uriaș al secției de cuptoare Martin.

Leniniana

Cu toate că ne mai despart trei ani de data semicentenarului Revoluției din Octombrie, activitatea editorială consacrată acestui eveniment este de pe acum foarte vie în Uniunea Sovietică. Se află sub tipar numeroase opere literare și științifice iar unele dintre ele au și apărut în vitrinele librăriilor.

În acest cadru, scriitorii sovietici acordă o deosebită atenție zugrăvirii veridice a figurii lui Lenin și a tovarășilor săi de luptă. Peste o sută dintre ei lucrează la un ciclu de volume cu titlul general „Leniniana”.

Ciclu va fi alcătuit din cinci volume. Două dintre ele au și apărut. Primul poartă titlul „La izvoarele partidului”, al doilea: „Partidul pășeste pe calea revoluției”. Celelalte trei volume vor fi intitulate: „Lumina ideilor leniniste”, „Garda leninistă a planetei” și „Noi construim o lume nouă, lumea noastră”. Volumul patru va cuprinde portretele tovarășilor de luptă ai lui Lenin din străinătate și va fi alcătuit cu concursul unui mare număr de scriitori din diferite țări.

Recent a avut loc o ședință a secretariatului secției din Moscova a Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. Cu acest prilej au fost luate în dezbateri planurile editurilor în legătură cu evenimentul sus-amintit.

Leniniana și celelalte culegeri vor înlesni o privire generală asupra evenimentelor istorice petrecute de la Revoluția din Octombrie și pînă în zilele noastre.

Monumentul lui Faust

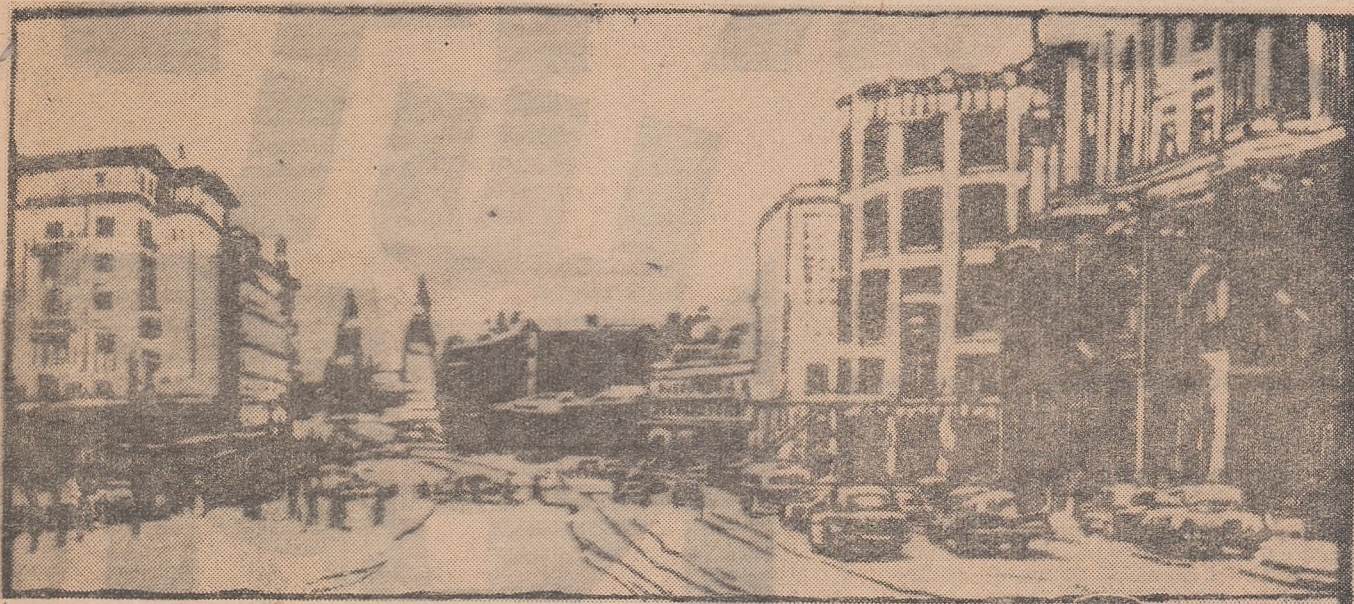
Uneori, personajele legendare sau cele ce sînt rodul imaginației scriitoricești capătă o asemenea putere de circulație în rîndurile unui public foarte larg iar trăsăturile lor de caracter devin atît de cunoscute încît par să fi avut o identitate reală. Ele trec dincolo de ramele basmului sau de paginile cărților și se impun ca o prezență autentică, cu o stare civilă bine precizată.

Iată de ce nu e de mirare că s-a găsit un sculptor, mai exact o sculptoriță, care să fixeze în amănunt și în mărime naturală personalitatea lui Faust. Cu atît mai mult cu cît, înainte de a deveni personaj de legendă și literar, după mărturiile contemporanilor săi a existat cu adevărat un Doctor Faust. Se pare că el s-a născut în jurul lui 1480 la Kittlingen, un orașel care se află nu departe de Stuttgart. Aici se găsește un muzeu care colecționează și expune cărți, picturi și alte materiale legate de numele personajului legendar. De altfel și Goethe presupunea existența reală a acestui personaj atunci cînd declara: „Ca personaj istoric sau legendar, Faust a fost unul din umanității care a răspîndit cu entuziasm cultura științifică și literară a Greciei antice în Germania”.

În fața primăriei orașului în care se presupune că s-a născut Faust, sculptorița Anna Schorp-Pflimm a ridicat un monument, în mărime naturală, Doctorului Faust, ce ni-l înfățișează pe celebrul umanist cu tradiționala manta a oamenilor de știință de pe vremuri.

Monumentul lui Faust nu este însă singurul de acest gen. În Cehoslovacia se înalță un întreg grup sculptural, intitulat „Bunica Madlen și nepoții ei”. În acest caz, punctul de plecare a fost cu totul literar. „Bunica Madlen și nepoții ei” este o povestire a scriitoarei Bojena Nemcova, care a legănat și leagăna încă cu poezia ei multe generații de copii din Cehoslovacia. Numeroși pictori și sculptori, compatrioții ai scriitoarei, au întruchipat, pe pînză, în bronz sau în piatră, personajele povestirilor ei. În 1922, în satul în care și-a petrecut copilăria Bojena Nemcova și unde se desfășoară acțiunea povestirii amintite, a fost ridicat un grup sculptural înfățișînd-o pe bunica Madlen și pe cei șase nepoți ai ei întorcîndu-se de la plimbare și ascultînd fermecați poveștile bătrînei scriitoare.

Un alt celebru personaj literar, d'Artagnan, și-a aflat și el o întruchipare plastică, pe care sculptorul a încercat s-o apropie cît mai mult de imaginea pe care o aveau contemporanii despre eroul lui. De astădată, personajul literar îl secondează pe creatorul lui, într-un singur grup statuar. Monumentul lui Alexandre Dumas, inaugurat la 3 noiembrie 1893, se află într-o piață din Paris. La picioarele lui, un grup în bronz reprezintă un student, un muncitor și o femecie tînără. De cealaltă parte a soclului, un bronz îl reprezintă pe D'Artagnan în mărime naturală, în ținută de cavalier al timpului.

Moscova, strada Gorki

Guașă de S. Svatkin

VITRINA

ARKADI BUHOV:

Povestiri umoristice

Autorul povestirilor umoristice pe care Editura Tineretului ni le prezintă într-o bună traducere, ce poartă semnătura lui Alecu Popovici și într-o ținută grafică de zile mari, cu ilustrații de Benedict Gănescu, este un fost redactor al revistei „Krokodil”. Și uneori schițele lui se resimt de po urma unui vădit și accentuat caracter publicistic, în care improvizarea și cerințele imediate sînt comandamente primordiale.

Cu toate acestea, cele mai multe schițe și-au păstrat, într-o bună măsură, prospețimea, după două decenii de la apariția lor și ne semnalează peste timp scrierile unui talent autentic. Pentru că improvizarea pălește adesea în fața spontaneității admirabile pe care o vedește mereu autorul iar umorul lui este străbătut de bune calități: o undă discretă de lirism, un zîmbet trist în fața fenomenelor repudiable și de vioiește autentică a unui spirit robust ce-și inbește epoca și este, de fapt, un admirator al speciei din care face parte.

Cîteva schite au în centrul lor figuri de copii sau de adolescenți. În „Arta”, micuța Katia asistă pentru prima oară la un spectacol teatral și varsă, nu o singură lacrimă, pentru bătrînul negru din „Coliba unchiului Tom”. Tania, din schița „Tania și Tatiana” este îndrăgostită, la prima lectură, de eroina lui Pușkin și de abia așteaptă ora de literatură pentru o confruntare superioară. Dar Serghei Semionici are un plan precis al lecției din care aflăm, stupefiați, că „Evgheni Oneghin” reflectă: „Influența nobilimii provinciale fără funcții administrative asupra modului de viață al nobilimii mijlocii feudale”; „Oneghin este un rezultat al transformării tinerilor proveniți din marea moșierime în mici burghezi de la oraș”; că „Indivi-

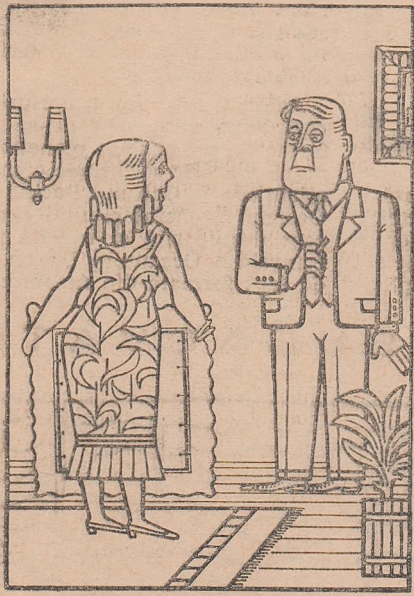
dualismul lui Oneghin și pasiunea lui pentru călătorii este un rezultat al influenței lui Byron, ideolog tipic al păturilor fermierilor englezi în anii luptei de împotrivire a agriculturii față de înaintarea micii industrii spre centrul Marii Britanii”. Se înțelege că, sub un asemenea torent de informații, entuziasmul Taniei sucombă brusc. Elevii din „Omul care a învins natura” sînt plini de exuberanța tinerilor orașeni care poposesc în mijlocul naturii. Dar Semion Akimovici, profesorul lor de științe naturale, transformă excursia într-o lecție uscată, cu maculatoarele pe ge-

nunchi și elevii se gîndesc numai la posibilitatea unei întoarceri rapide în oraș.

Mediul scriitoricesc nimereste și el adesea în focarul umoristului, fie că este vorba de o nouă „metodă” de a scrie povestiri pentru copii, fie că este vorba de un manierism stilistic dăunător creației literare. Zinovi Bedakin, de pildă, este un partizan neclintit al stilului arhaic, față de care redactorul Kundikovski apare în postura de traducător al operei lui în limba rusă vorbită de muritorii de rînd.

Pana lui Arkadi Buhov strivește sub apăsarea ei ticuri vechi și noi, sub latura lor mai mult vizibilă decît dăunătoare. „Însemnările lui Kosteia Galkin” ne aduc aminte de un anticonformism superconformist cu putere de circulație destul de largă, într-o vreme Kosteia Galkin se pregătește de un vesel carnaval, dar nu poate accepta costumele dintr-o perioadă istorică depășită, ca să ne exprimăm în termenii lui. De aceea își confecționează pentru sine un costum-tractor iar pentru prietena lui un costum-siloz. În „Omul și obiectele”, fericirea lui Miloboev pentru apartamentul spațios pe care-l capătă este de scurtă durată. „Iepurașul” lui îl transformă curînd într-o magazie de mobile, de toate stilurile și din toate timpurile.

Mai puțin reușite ni se par schițele ce încheie volumul, pe o tematică externă, pline de poncife. De aceea am propune cititorului o mică inversiune: să păstreze pentru sfîrșitul lecturii povestirea „Piața”, una din cele mai valoroase, incluse în acest volum. E o istorisire a unei plimbări cu yola, ce plutește pe valurile unui umor spumos, în care autorul ne dă măsura fan-teziei și vervei sale.

Ilustrație de Benedict Gănescu

P. G.

NOTE

NOTE

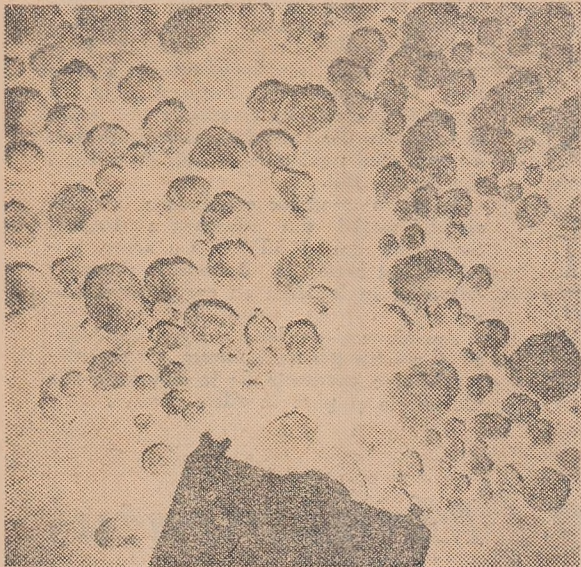
NOTE

GEOLOGIA

Geologia și marea? Ce legătură poate fi între ele? Căci, se știe, geologia se ocupă de studierea rocilor, a mineralelor, a uscatului. Ce-ar putea găsi ea în mări sau oceane, unde nu există decât apă și al căror fund, datorită adâncimilor mari este în bună parte inaccesibil oamenilor? Într-adevăr, ne-am obișnuit să considerăm geologia ca o știință prin excelență terestră iar pe geologi ca o categorie de cercetători care cutreieră pădurile și pusturile, se cațără pe versantele abrupte ale munților, se afundă în văi sălbatice sau scormonesc pământul cu sondele, pătrunzând în tainele adâncurilor lui. Și totuși...

Între mare și geologi există o legătură strinsă, directă. Căci geologia are drept obiect de studiu, printre altele, evoluția și structura internă a întregului glob terestru iar acesta cuprinde numai 29 la sută uscat, reprezentat prin continente și insule, restul fiind constituit din fundul mărilor și ocea-

Noduli de magneziu fotografiați la adâncimea de 5 100 m în vestul Oceanului Atlantic.

nelor. Cum pot fi cunoscute tainele geologice ale unei regiuni fără a cunoaște întregul din care face parte? La fel, nici uscatul nu poate fi studiat în condiții bune fără clarificarea proceselor geologice care se petrec în mări, deoarece de-a lungul milioanele de ani ce s-au scurs de la începuturile

termine adâncimea fundului mării, au fost cei dinții „geologi” marini. Marinarii aveau nevoie de o bună cunoaștere a zonelor cu bancuri de nisip și stânci submarine pentru siguranța navigației iar pescarii voiau să cunoască adâncurile submarine în vederea stabilirii preferinței diferitelor specii de pești pentru anumite „terenuri”. Alcătuirea primelor hărți cu cote ale fundurilor marine și înfățișând natura terenului a început, însă, abia în secolul al XVIII-lea. La început cu mijloace mai simple și

forțe minime, apoi cu o aparatură din ce în ce mai perfecționată și prin măsurători efectuate de expediții organizate de diferite țări s-a ajuns la dezvoltarea impetuoasă pe care a luat-o geologia marină în ultimul deceniu.

Astăzi, pe harta Oceanului Universal sînt prea puține pete albe. Cu ajutorul sondelor acustice automate au fost măsurate adâncimile, stabilită com-

cații de relief. Dar chiar de pe atunci geologii ajunseseră la concluzia că, în cadrul chiuvetelor oceanice, pot fi desprinse trei zone deosebite ca aspect și structură. În imediata apropiere a țărmurilor, continentele se prelungesc sub apă printr-o cîmpie ușor înclinată, a cărei lățime variază în funcție de relieful țărmului. Acolo unde țărmul e multos cîmpia submarină are o lărgime de numai cîteva kilometri iar acolo unde continentul se termină printr-o zonă joasă cîmpia submarină se întinde în larg pe sute de kilometri. Această cîmpie, numită *platformă continentală*, se termină, la rîndul ei, printr-un abrupt mai mult sau mai puțin înclinat — *povirnișul sau abruptul continental* — care are de cele mai multe ori un relief fragmentat și complicat și face legătura între platformă și fundul propriu-zis al mării sau oceanului ce ocupă în zonele centrale ale acestora suprafețe întinse. Cercetări ulterioare au demonstrat că aceste zone

din văi, platouri etc. supra fundului, unele sub formă de insule, mari adîncimi care și se afundă la peștii mării. Adîncimea morfografică sovietică, de pildă, în groapa aceste gheaburi sebit, întrucît în aceste foarte subțire și în rea originii lor va formării munților și precum și la descoperirea cutremurelor.

Este interesant de joritate cazurilor, și între formele mari din oceane nu există dovedește că uscatul giuni ale globului de acoperă adîncurile de parte format din p

SECRETUL MĂRII NEPTEI

Fabuloase zăcăminte subacvatice

Oceanul Universal ascunde, după aprecierile profesorului Vsevolod Pavlovici Zenkovici, circa 46 000 000 de miliarde de tone de minerale. Dacă am aduna laolaltă această uriașă cantitate și apoi am distribui-o uniform pe toată suprafața uscatului am obține un strat gros de aproape doi metri. Multe din zăcămintele descoperite și în curs de exploatare pe țărmurile mărilor continuă sub apă. Dintre ele, cele mai importante sînt zăcămintele de țift și gaze — care se găsesc pe fundul mărilor, după cît se pare, în cantități mai mari decît pe uscat. Dar chiar apa mării se prezintă și ea ca o imensă „plantă” de metale rare. Dacă am extrage, de pildă, toată cantitatea de aur din apa mărilor și oceanelor și al distribuim-o în mod egal locuitorilor globului, fiecareia dintre noi i-ar reveni mai bine de o tonă de aur. Argintul, toriul și molibdenul conținute în apa de mare totalizează cantități și mai impresionante.

Cunoscînd fie și numai datele de mai sus nu e deloc greu să ne dăm seama că e vorba de fabuloase comori subacvatice care ar putea satisface necesitățile omenirii pe mulți ani de acum încolo. Spunem ar putea deoarece

în momentul de față zăcămintele submarine, deși sînt în parte cunoscute, nu sînt exploatare decît într-o proporție neglijabilă. Care-i motivul pentru care omenirea lasă în „părăsire” asemenea bogății? Să fie oare lipsă de interes, neputința de a învinge dificultățile inerente tuturor încercărilor de a smulge naturii comorile sau, poate, altceva? Da, există într-adevăr un motiv dar nu dintre cele enumerate. Motivul se numește rentabilitate. Mai exact, e vorba de faptul că, așa cum au arătat specialiștii, în momentul de față nu este de loc convenabil să cobori în adîncurile oceanului pentru a aduce la suprafața bogății care se află încă în cantități îndestulătoare pe uscat.

Cu toate acestea, cercetările în vederea prospectării și situării precise a rezervelor de zăcămintele utile ascunse sub straturile de apă greu de străbătut, continuă. Care este rostul eforturilor titanice și al cheltuielilor făcute pentru cercetarea fundului mărilor și oceanelor? Întrebarea este foarte firească. Să vedem ce răspuns îi dau specialiștii.

Oamenii de știință sînt de părere că cheia către comorile subacvatice poate fi aflată numai cunoscînd complicatul mecanism

al formării depunerilor sedimentare din zonele limitrofe mărilor și oceanelor. Și încă de ce. Studiind exacte mecanismul formării zăcămintelor utile pe uscat geologii au stabilit că majoritatea lor s-au născut în apropiere de țărmul unor mări care au existat odată. Pentru a dezlega această taină, specialiștii studiază compoziția substanțelor pe care marea le raptește uscatului precum și condițiile îngropării lor sub straturile aluviunilor. Ei cercetează, de asemenea, dinamica formării țărmurilor mărilor existente. Căci în urma unor cauze a reieșit că într-un an valurile pot să transporte printr-un punct oarecare 80 000 de metri cubi de prundiș. Direcția și intensitatea acestor procese depinde în mare măsură de relieful și de structura fundului.

Transformările care se petrec în zona litoralului influențează în foarte mare măsură și activitatea economică a oamenilor. Acesta a fost motivul pentru care un grup de specialiști — este vorba în speță de colaboratorii ai Institutului de oceanologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. — au hotărît să se ocupe de studiul zonelor de adîncime mică ale mărilor care scaldă țărmurile Uniunii Sovietice.

au un relief destul de complicat, de cele mai multe ori cu totul diferit de cel al uscatului.

Din punct de vedere al reliefului, cea mai asemănătoare cu uscatul este platforma continentală. De cele mai multe ori ea este o continuare a reliefului continental, cu cîmpii întinse sau stînci ce ies din apă, cu văi ce formează adevărate sisteme hidrografice și care se pierd undeva departe în zona abruptului continental — și chiar cu terenuri asemănătoare celor ce alcătuiesc țărmul, cum ar fi pietrișurile de terasă, depozitele morenice etc., etc. Această asemănare este o dovadă că uscatul a fost invadat de apele mărilor relativ recent, anume după topirea ghețurilor cuaternari, cînd imensa cantitate de apă rezultată din acest proces a ridicat nivelul Oceanului Universal cu 150—200 m.

În schimb, povirnișul continental are un relief foarte complicat alcătuit dintr-o asociație de abrupturi, creste muntoase, văi și depresiuni adînci. Platforma și povirnișul continental sînt acoperite cu depuneri de dimensiuni și compoziție foarte variate: pietrișuri, nisipuri, resturi de animale marine, cea mai mare parte însă cu mil format din particule foarte fine rezultînd din aceleași materiale. Acest mil dă naștere deseori la alunecări imense, de sute de kilometri, care modifică aspectul fundului și uneori deteriorează cablurile telefonice submarine.

Relieful fundului propriu-zis oceanic este foarte complicat, caracterizîndu-se prin prezența unor forme de dimensiuni planetare. De-a lungul Oceanului Atlantic se întinde creasta muntoasă central-atlantică, în Oceanul Pacific creasta hawaiană, în Oceanul Înghețat creasta Lomonosov; cea mai recent descoperită și trecută pe hartă este creasta centrală a Oceanului Indian. Aceste „creste” sînt de fapt formate din numeroase lanțuri de munți,

și animalelor cu sînt globigerinele, cenușă vulcanică și siuni diferite foarte nichel, molibden și crețiuși care acop o uriașă rezervă de liști la miliarde de diale de cobalt afl milion de tone dar nul Pacific contin.

Evident, una din resul și curiozitate rea: cum și prin structura fundului tele și aparatele c asupra particularit acest punct de ved tualmente destul d cavatoare și dragi, mice și acustice a cetătorii măsoară ren. E adevărat to rate și instrumente deoarece datele p afectate de salinita zența curenților, l

Mijloacele mult anj — televiziune adîncime — au im cetărilor. Au fost cimi de pînă la 9. terminate, de exe creșunilor fero-m male încă necuno mijloace suferă d cercetare submari

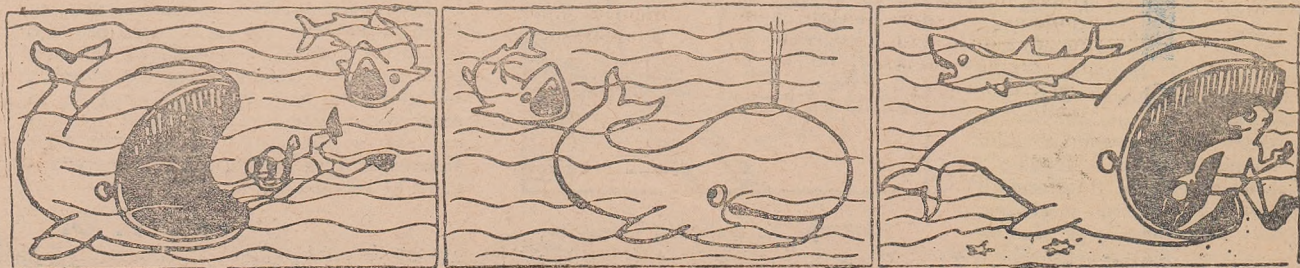
planetei noastre cea mai mare parte a actualului uscat a fost invadată de apele mărilor. Pe fundul acestor mări de odinioară s-au format cele mai multe dintre mineralele utile exploatare astăzi pe uscat și acest proces continuă și astăzi în actuale mări. În plus, neregularitățile fundului mărilor și oceanelor ajută descoperirea la soluționarea unor probleme legate de mișcarea maselor de apă, care influențează migrația animalelor acvatice și navigația.

Toate acestea au făcut ca studiul chiuvetelor oceanice să preocupe din ce în ce mai mult pe specialiștii, mai ales că pe fundurile lor învelișul exterior al globului terestru este mai subțire și prin el se poate răzbi, pe drumul cel mai scurt, spre sferile interioare ale planetei. În felul acesta, cerințele științei și practicii au dat naștere unei științe noi avînd drept obiectiv studiul structurii și reliefului fundului mărilor și oceanelor — geologia submarină.

Marinarii și pescarii, care din cele mai vechi timpuri au încercat, cu mijloace improvizate, să de-

poziția terenului ce formează fundul și calculată, în multe puncte ale globului, grosimea scoarței. Atîta vreme cît fundul mărilor și oceanelor era măsurat cu mijloace rudimentare și în puncte foarte rare se credea că el ar fi neted, fără compli-

UMOR SUBACVATIC

imagi din a obținut inaj v aprecia consti însuși mari, lul ac fiind de pro Perfe subma Jaque — la „Tries maxim

BIMARINĂ

de metri de-a
la suprafață,
în zone de
de kilometri
și sub nivelul
de nava ocea-
— se găsește,
pentru geologi
în interes deo-
terestră este
eră că stabili-
sterea cauzelor
parții terestre,
declanșare a

stul că, în ma-
rilor arată că
e continente și
ură, lucru care
anelor sînt re-
ură. Milul care
cea mai mare
ice ale algelor

sînt prevăzute cu utilaj special pentru cer-
cetări: aparate fotografice și de filmat, brațe me-
canice pentru luat probe etc., dar cei ce s-au scu-
fundat cu ele nu sînt cercetători, ci constructori
sau ofițeri de marină. Pentru adîncimi mai mici,
comandantul francez J. I. Cousteau a imaginat și
a construit un fel de „automobil” submarin care
se poate deplasa și manevra ușor. Cu ajutorul ace-
stui submarin, doi pasageri se pot scufunda și men-
ține timp de 12 ore pînă la o adîncime de 300 m.

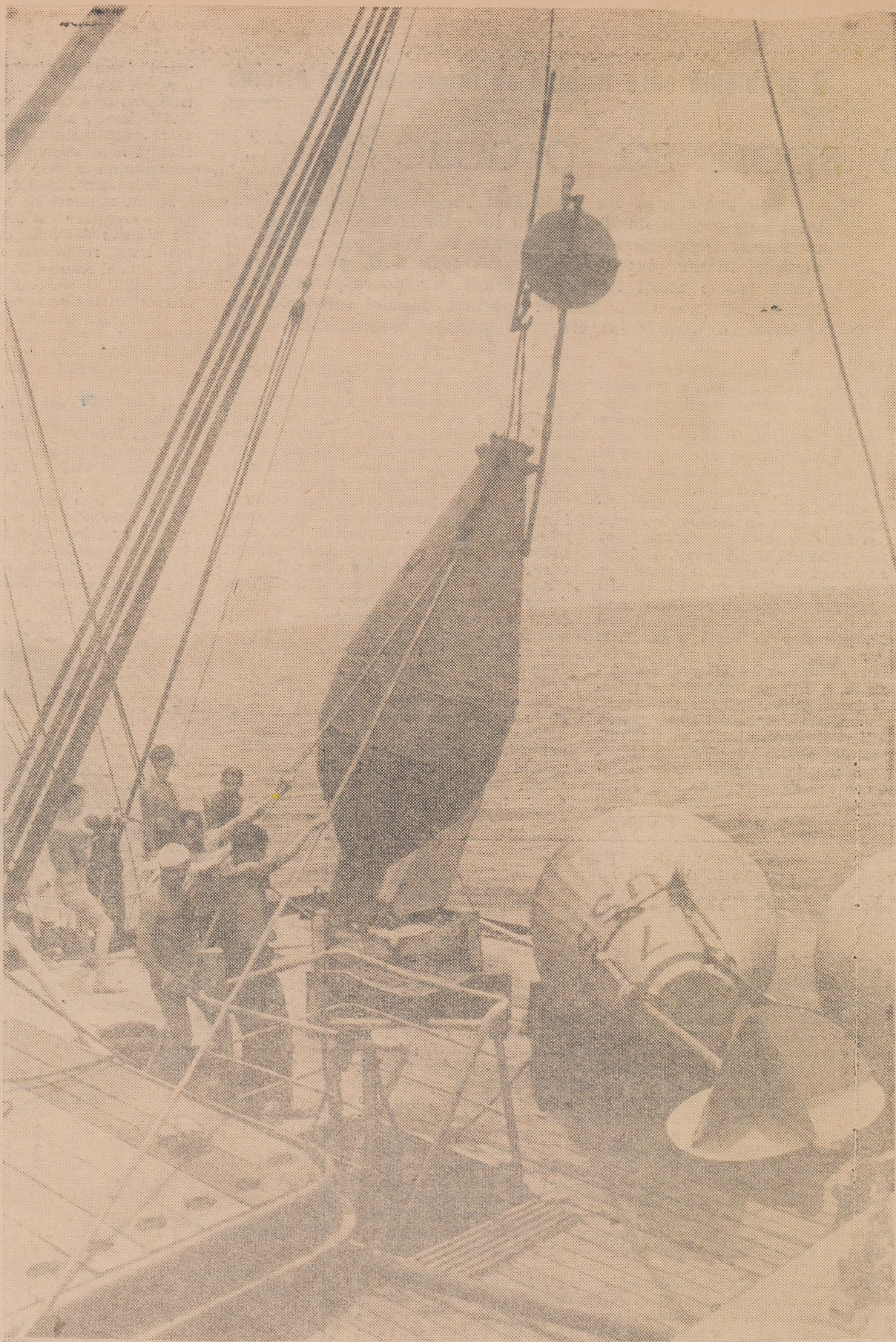
Scufundarea autonomă a constituit și ea o pre-
ocupare a celor ce îndrăgesc marea și adîncurile
ei. S-au construit aparate pentru respirat sub apă,
simple, comode și accesibile oricărui om sănătos.
Cu ajutorul unor astfel de aparate, unele de con-
strucție sovietică, s-a ajuns pînă la adîncimi de
peste 200 m. Calculele de specialitate arată însă că
„plafonul” scufundărilor autonome poate ajunge
chiar pînă la 300—500 m. În prezent în U.R.S.S.
observațiile științifice se efectuează cu succes pînă
la adîncimi de 80—90 m. De aceea mijloacele de
cercetare ale viitorilor geologi submarini vor ră-
mîne totuși batiscafele pentru mari adîncimi, na-
vele și automobilele submarine, eventual elicot-
terele submarine.

Nu încapă îndoială că viitorul apropiat va aduce
schimbări fundamentale în metodele de lucru ale
geologilor submarini. În vederea viitoarelor lucrări
de cercetare și eventual de exploatare a adîncu-
rilor, oamenii de știință au și început să se gîn-
dească la crearea unor condiții de rămînere mai
înelungată sub apă. Din acest punct de vedere
sînt foarte interesante ultimele experiențe ale lui
J. I. Cousteau care a instalat o „casă” submarină
în care, împreună cu colaboratorii săi, a stat mai
multe zile. În acest timp ei făceau și „excursii”
pentru cercetări topografice, geologice și biologice,
ca și pentru amenajarea zonei înconjurătoare unde
au construit un „țarc” pentru pești, un scuar și o
alee pe care au numit-o „aleea castraveților de
mare”.

Marele avantaj al unei șederi mai îndelungate
sub apă îl constituie faptul că în felul acesta se evită
procesul incomod și de lungă durată al decompre-
siei, atît de necesar pentru trecerea de la presi-
unile mari din adîncuri la presiunea de la supra-
față. Medicii care au urmărit cu atenție comporta-
rea scufundătorilor n-au observat modificări fizi-
ologice în organism. Unele modificări de ordin psi-
hologic, manifestate printr-o oboseală accentuată în
cea de-a doua și a treia zi, au dispărut în ziua a
patra și această aclimatizare destul de rapidă e
considerată de Cousteau ca cel mai mare efect psi-
hologic al experienței. El socotește că oamenii vor
putea trăi sub apă pînă la adîncimea de 70 m dar
susține că pentru respirație va fi nevoie de un
amestec de gaze cu altă compoziție decît aceea a
aerului. Rezolvarea acestei probleme va îmbună-
tăți mult condițiile de cercetare a fundului marin
și va contribui la o exploatare mai puțin costisi-
toare a bogățiilor sale.

Pentru moment este greu de imaginat în ce di-
recție se vor dezvolta mijloacele de cercetare, în
special tehnica explorării și exploatării bogățiilor
submarine. Dar de pe acum se poate spune că, fără
îndoială, ele vor duce la cucerirea de către om a
„continentului albastru”.

Ariadna Turcanu-Breier
Institutul de geologie-geografie
al Academiei R. P. Romîne

Nava de cercetări științifice „Mihail Lomonosov” a Institutului de hidrofizică al Academiei de Științe
a R.S.S. Ucrainene.

Din istoria cuceririi abisurilor

Fundul oceanelor... Timp de
multe milenii oamenii l-au consi-
derat ca un simbol al misterului, al
inaaccessibilității. Și nu e mult
de cînd — pînă acum două, trei sece-
le — se mai credea că adîncurile
marine ar fi infinite, adevărate a-
bisuri de apă. Cum să nu fi cre-
zut, însă, navigatorii că Oceanul
Universal nu are fund, dacă încă
la mijlocul secolului trecut, ca-
racterizat de o tehnică a navigației
destul de avansată, sondele erau
cufundate pînă la adîncimi de
16.000 de metri fără să reușească
a lua probe de sol? Există chiar
părerea că omul nu va ajunge nici-
cînd să străbată misteriosul vîl
al apelor, să aștepte cum arată imen-
sele fose oceanice, care este struc-
tura lor.

Secolul nostru a venit, însă, să
arunce lumină, ca în atîtea alte
probleme și asupra acestui dome-
niu. Mai întîi a fost rezolvată pri-
ma enigmă: cuvîntul „insendabil”
a ieșit din vocabular deoarece, s-a
stabilit, curenții marini înclinau în
așa fel sondele încît acestea se des-
fășurau pe mulți kilometri fără a
izbuti să atingă fundul!

Apoi, un cuvînt greu de spus l-a
avut tehnica, tehnica în continuă
dezvoltare. La început au fost sca-
fandrii autonomi. După părerea ve-
teranilor acestei meserii a curaju-
lui cufundarea la o adîncime mai
mare de 60 de metri era de necon-
ceput. Presiunea adîncurilor putea
să fie fatală. Problema a întrevă-
zut o rezolvare abia în 1934 cînd
William Beebe a atins, cu ajutorul
unei batisfere, adîncimea de 900 de
metri. Ciudatul aparat era, însă,
tributar unei nave de suprafață, de
care era legat cu un cablu iar hula
il făcea să oselzeze prea primejdios
pentru a se putea lăsa pe fund.
Adevărata descoperire a fundului
marin a fost înfăptuită abia după
două decenii, în 1953, cînd Honol
și Wilim și mai apoi cunoscuta fa-
mille de exploratori submarini
Piccard au reușit să exploreze a-
dîncurile pînă la 4050 m.

Pionierilor cufundărilor subma-
rine nu li se puteau totuși cere cer-
cetări riguroase ale foselor oceanice,
studierea faunei de fund,
„benthice”. De aceea, o dată rezol-
vate riscurile inerente primelor ex-
plorări, s-au dovedit tot mai nece-

sare campanii de studii sistema-
tice. Astfel, au fost organizate ex-
pedițiile din „canionul” Setubal, în
apropierea coastelor Portugaliei, în
regiunea Provence sau în fosa Min-
danao unde, la adîncimea de
10.200 m, nava oceanografică dane-
ză „Galathea” a pescuit Benthosau-
rul, un pește ciudat, orb, înzestrat
cu trei filamente ca niște picioru-
șe cu care, probabil, susțin unii o-
ceanografi, scormonește fundul în
căutarea hranei.

Astăzi exploratorii cunosc destul
de bine natura fundurilor subma-
rine. „Solul” oceanic are uneori as-
pecte dintre cele mai ciudate: mo-
vilități și fisuri, numeroase găuri de
5—7 mm diametru — fără îndoială
urme ale unei activități animale
iar în Atlantic, mai ales, adevărate
vizuini de lepure, probabil opera
uner pești sau a cefalopodelor.
Împărăția nopții eterne mai oferă,
însă, la lumina reflectoarelor și
alte surprize. E vorba de „nodulii”
de magneziu, descoperiți pe vaste
întinderi de nava oceanografică so-
vietică „Viteaz”, care denotă un
fenomen de chimie coloidală sau

de curenții de turbiditate cauzati
de scisme și care provoacă adevă-
rate cataclisme submarine chiar
pe pantele mai ușoare, declanșînd
avalanșe de nămol ce înaintează
cu 28 km pe oră! După cutremu-
rul din regiunea Philippeville, de
pildă, curenții declanșați au cau-
zat ruperea cablurilor submarine
așezate de francezi.

Progresele continui ale oceano-
grafiei și ramurilor ei componente
fac să nu mai fie departe vremea
cînd imaginile anticipate de scrii-
tori și desenatori cu privire la mis-
terele pe care le ascund abisurile
oceanice vor putea fi verificate în
practică. Semeții vulcani subma-
rini, fantasticele bălăii ale mon-
ștrilor subacvatici, „uzinele” de pe
fundul mării nu vor mai fi atunci
doar la dispoziția căpitanului Nemo
și a Nautilus-ului său, ci la îndi-
cina unei armate de geologi, zoo-
logi și agronomi poraiți la valori-
ficarea incalculabilelor bogății tăi-
nuite de apele mărilor și oceane-
lor.

Al. B.

sau silicios cum
tomoele ș.a., din
„șuni” de dimen-
e, mangan, cobalt,
rare. Aceste con-
ținse constituie
alună de specia-
rezervele mon-
nt apreciate la 1
eșuniile din Ocea-
d de tone.

care suscită inte-
lor este următo-
xplorează geologii
e sînt instrumen-
să tragă concluzii
t ale acestuia. Din
submarină este ac-
Ea dispune de ex-
de și aparate seis-
dătorul cărora cer-
scot probe de te-
dintre aceste apa-
insă, perfecționări,
izează sînt deseori
atură apei, de pre-
alți factori.

folosite în ultimii
erea submarină de
itor rezultatele cer-
fotografii la adînc-
are au putut fi de-
cul distribuției con-
existența unor ani-
pă. Totuși, și aceste
uns al utilajului de
otul că nu pot oferi
ea prea mari și că,
atunci cînd datele
e asupra unei zone
produce o eroare de
ea se și tînde spre
arate cu care omul
ori pînă la adîncimi
ări „pe viu”. În fe-
la batiscafe, primul
xperimentat în 1948
an Auguste Piccard,
stor tipuri de „nave”
nis pătrunderea lui
l lui Auguste Piccard
1960, cu batiscaful
a adîncimea scotită
10.919 m. Batiscafele

O problemă care trebuie să intereseze pe oricine

Ce sport să practic?

Sub acest titlu s-a desfășurat recent în paginile ziarului „Komsomolskaia Pravda” o discuție la care a participat un număr impresionant de persoane de toate profesiunile și virstele. Medici, ingineri, profesori, muncitori, gospodine și mulți, foarte mulți tineri au pledat cu ardoare pentru practicarea unuia sau mai multor sporturi, arătând influența hotărâtoare a exercițiilor fizice în călirea organismului.

Într-adevăr, exercițiile fizice exercită o influență tonică asupra mușchilor, contribuind la întărirea și dezvoltarea musculaturii, precum și la o mai bună alimentare a ei cu sînge. În același timp ele intensifică procesele de oxidare din țesuturi și contribuie la eliminarea rapidă din organism a substanțelor de uzură.

Inima omului care practică cultura fizică și sportul, spre deosebire de inima celui care duce o viață sedentară, are pereți mai puternici și mai groși. În legătură cu aceasta se observă la sportivi o micșorare a contractiilor cardiace și deci și a consumului de energie pentru această activitate. În schimb, contractiile sînt mai profunde, pompind în aortă o cantitate mărită de sînge.

O influență tot atît de salutară au exercițiile fizice și asupra organelor respiratorii. Ele favorizează ventilația pulmonară, prin profunzimea respirației și creșterea capacității vitale a plămînilor. Și activitatea aparatului gastro-intestinal se îmbunătățește în urma practicării sportului, înlăturîndu-se constipațiile, care sînt cauza hemoroizilor, mai ales la sedentari.

În sfîrșit, medicii participanți la ancheta ziarului „Komsomolskaia Pravda” au subliniat influența pozitivă a exercițiilor fizice asupra psihicului omenesc. Acționînd asupra tonusului sistemului nervos, exercițiile fizice normalizează activitatea glandelor cu secreție internă și stimulează energia vitală a întregului organism.

Foarte mulți cititori ai ziarului, salutînd inițiativa acestei anchete, au ridicat, însă, întrebarea firească: ce sporturi sînt mai indicate de practicat și care dintre ele sînt corespunzătoare diferitelor vîrste.

Așadar, ce sporturi să practicăm? Vom începe prin a recomanda jocurile sportive. Acestea educă și dezvoltă în om calități prețioase ca: rezistența, îndemnarea, viteza, forța și atenția.

La o vîrstă tină, precum și în cazul unor oameni bine antrenați, pînă la 40—50 de ani jocurile sportive se recomandă fără restricții; la vîrsta mijlocie și în cazul celor neantrenați se reco-

mandă jocuri cu efort moderat; în fine, la o vîrstă înaintată — jocuri liniștite, cu întreruperi dese pentru odihnă.

Atletismul, supranumit pe bună dreptate „regele sporturilor”, exercită o influență multilaterală asupra organismului, contribuind în chip decisiv la dezvoltarea armonioasă a corpului.

Mijloc minunat de întărire a sistemelor cardiovasculare și respirator, alergarea pe diferite distanțe, chiar și pe distanțe mai lungi, reprezintă o probă la care pot participa și oameni de peste 40—50 de ani. Exercițiile de sărituri, dezvoltînd suplețea și elasticitatea musculară, trebuie incluse în gimnastica igienică de dimineață. Aruncările cu discul, sulița, grenada, ciocanul sau mingea, dacă se execută în prezența și sub îndrumarea unui antrenor experimentat.

Schiul este una dintre cele mai bune forme ale odihnei active. Ne referim aici nu atît la schiul ca sport de performanță, ci la mersul pe schiuri într-un tempo moderat și pe distanțe rezonabile. Acest admirabil sport, care se bucură în Uniunea Sovietică de o largă răspîndire, angrenează în activitate toți mușchii și toate organele iar varietatea peisajelor, trecerea de la viața trepidantă a orașului la liniștea profundă a cîmpiilor și pădurilor, exercită o influență calmantă asupra celulelor obo-

site ale creierului și refac rapid capacitatea lor normală de lucru.

Patinajul se recomandă chiar debililor și celor bolnavi, deoarece necesită un mic consum de forțe și totodată tonifică sistemele nervos și muscular, intensifică metabolismul, ameliorează activitatea inimii și a plămînilor. La început nu este recomandabil să se stea pe patinoar mai mult de 1—1,5 ore; apoi durata ședinței de patinaj poate crește pînă la 2—3 ore pe zi.

Am lăsat la urmă unul dintre sporturile cele mai atrăgătoare și mai necesare: înotul. Accesibilă la orice vîrstă, această disciplină sportivă dezvoltă forța brațelor și picioarelor, intensifică metabolismul, ameliorează activitatea aparatului cardiovascular, dezvoltă în mod deosebit aparatul pulmonar, mărește capacitatea vitală a plămînilor. Înotul este însă contraindicat celor care suferă de boala hipertonică și de insuficiență coronariană.

Dar, în afara acestor sporturi, cu același succes pot fi practicate canotajul, ciclismul, turismul, alpinismul, tenisul de cîmp sau de masă.

Tineri și vîrstnici! Vreți să fiți sănătoși și viguroși pînă la adînci bătrîneți? Practicați sportul și cultura fizică!

Dr. I. M. Sarkizov

LĂPTISORUL DE MATCĂ

Pe lângă miere și ceară, albinele mai dau un produs extrem de prețios: lăptisorul de matcă. Acesta este secretat de niște glande speciale (glandele tarugiene) în perioada cînd albinele îndeplinesc funcția de „doică”, hrănind larvele în stup.

De multă vreme s-au făcut cercetări pentru a determina compoziția chimică a lăptisorului de matcă și a stabili elementele cărora li se datorează proprietățile pe care le are matca. S-a constatat astfel că lăptisorul de matcă conține într-un procent destul de mare proteine, grăsimi, zaharuri și substanțe minerale. S-au mai găsit în compoziția lui hormoni și substanțe active care influențează favorabil procesele vitale ale celulelor, substanțe bactericide (distrugetoare de microbi) și o mare bogăție de vitamine.

Datorită proprietății și compoziției sale, lăptisorul de matcă își găsește o tot mai largă întrebuintare în medicină și cosmetică.

Boli infecțioase și de uzură de etiologii variate sînt influențate în bine prin adăugarea la tratamentul obișnuit a unei cuțe de lăptisor de matcă. În insuficiența hepatică, insuficiența cardio-vasculară, tulburări nervoase, tulburări glandulare (menopauză, pubertate etc.), lăptisorul de matcă reechilibrează organismul și întărește rezistența naturală a acestuia.

Excesul de lăptisor de matcă nu este recomandabil, puțind duce la fenomene de hipervitaminoză și chiar intoxicații. Iată de ce lăptisorul de matcă trebuie administrat numai cu avizul medicului, care va prescrie și doza necesară în funcție de constituția individului și de tratamentul de bază al bolii respective.

Dr. D. N. Marcenko

Statul cosmeticienei

Mîini îngrijite

Întotdeauna ca și o coafură adecvată figurii sau un fard expresiv și discret, mîinile îngrijite întregesc ansamblul fizic armonios al femeii.

Îngrijirea mîinilor și unghiilor începe mai întîi printr-o corectă spălare a lor. Ca regulă generală de igienă, spălarea mîinilor se face obligatoriu dimineața, seara și înaintea meselor și ori de cîte ori mîinile se murdăresc. Seara, înainte de culcare, mîinile trebuie spălate cu apă caldă și cu un săpun moale și gras, pentru a evita înăsprirea și crăparea epidermei. Unghiile vor fi curățate cu o perie de unghii, frecîndu-le totodată cu grijă pentru a pune sîngele în circulație. Apoi vom tampona pielea unghiilor cu un ștergar de mîini. După spălare, mîinile trebuie unse cu o cremă pe bază de stearați, de lanolină sau cu o cold-cream. Se pot folosi în acest scop chiar și resturi de cremă grasă sau nutritivă utilizată pentru ten. În același timp e bine de asociat și un ușor masaj al mîinilor, care va contribui la mai buna pătrundere a substanțelor componente ale cremei în piele. Masajul se începe fricționînd mai întîi degetele de la vîrfuri în jos, cu

degetul mare de la mîna opusă.

Neplăcutele pete de nicotină de pe degete pot fi înlăturate cu piatră ponce. Epiderma decolorată va fi fricționată cu suc de legume, de fructe sau cu zeamă de lămîie. Pe vreme friguroasă, mîinile trebuie protejate cu mănuși de piele, lînă sau bumbac. La efectuarea diferitelor munci casnice (spălarea vaselor, al rufelor, curățatul zarzavaturilor etc.) sînt indicate mănuși protectoare de cauciuc sau pinză. Mîinile rănite de acțiunea sodei sau leșiei trebuie frecate cu o felie de lămîie sau spălate cu oțet diluat.

Mîinile crăpate vor fi tratate cu o cremă cu tainin și balsam de Peru, după următoarea formulă:

Rp.
Lanolină anhidră 20 g
Vaselină 40 g
Apă 34 g
Tainin 2 g
Balsam de Peru 4 g
Pentru prevenirea crăpăturilor și frăgezirea mîinilor dăm mai jos următoarea formulă:

Rp.
Lanolină anhidră 15 g
Vaselină pură 5 g
Stearină 5 g
Glicerină 6 g
Apă distilată 10 ml.
În afara îngrijirii zilni-

co a mîinilor și unghiilor este necesară, însă, și o îngrijire specială a unghiilor o dată pe săptămînă.

Dr. A. Kentirian
medic specialist
cosmetician

Masca de frumusețe

TENOFIN
și
NECTIN-
cremă cu lăptisor de matcă

TENOFIN
și
CATIFELIN-
cremă cu ulei de avocado

AFLATI CĂ...

...GREUTATEA corpului omenesc este în medie de 50 de ori mai mare decît a creierului.

...PULSUL noului născut este de 140—160 pe minut, în primul an de la naștere 115—130, în al doilea 100—115, în al treilea 90—100, la vîrsta de 7 ani 85—90, la vîrsta de 14 ani 80—85, iar la adult 70—75.

...METIONINA este o substanță absolut necesară organismului și mai ales ficatului. Alimentul care o conține într-o proporție foarte mare este brînză de vaci.

...RINICHIFUL filtrează în timp de 24 de ore aproximativ 200 litri de sînge. Din această cantitate peste 99 la sută este readusă în circulația organismului.

...CĂRBUNELE animal dă uneori rezultate bune pentru dezobisnuirea de alcool. Administrat timp de o săptămînă de trei ori pe zi, cîte trei tablete, duce la repulsia față de alcool și la părăsirea treptată a băuturilor alcoolice.

...LĂCRĂMIOARA — Botoșani: Nu ne-ați arătat medicația recomandată după ieșirea din spital. Fiindcă spasmele musculare nu au cedat, vă sfătuim să vă reinternati pentru unele examene speciale, cum ar fi: retroperitoneografie, proba cu regitină, hiperglicemia provocată, metabolismul bazal, care ar putea eventual preciza natura bolii de care suferiți. Ca tratament pentru reducerea excitației neuromusculare se recomandă, sub control medical, clorpromazină, lunalul, amitalul sodic 0,10 g sau combinații de lunalul cu valeriană. Evitați emoțiile, frigul, eforturile brusce, precum și băuturile alcoolice, cafeaua, tutunul.

Esculap răspunde...

SCUTELNICU — Com. Găinești, Reg. Suceava: 1) Creșterea polipilor nazali se datorește unor mici granulații care există alături de polipi „smuși”. Aceste granulații trebuie fie cauterizate sau, mai bine, chiuretate.

Devierea de sept nazal poate fi operată, fiind cauza rinitei atrofice de care vă plîngeți. Pînă atunci vă recomandăm dacă nu sînteți hipertensiv, instilații nazale cu picături de hidrocortizon, pe care vi-l prescrie un medic specialist.

2) Da, resuturarea unei hernii recidivate este posibilă. Asupra necesității unei noi operații va decide chirurgul.

3) După toate probabilitățile suferiți de un prurit de natură hormonală. Pentru calmarea mâncărimilor folosiți o pomadă cu subacetat de cortizon, prescriasă de medicul specialist. Se poate aplica și un cold-cream ușor cocainizat, după formula următoare: Rp. Clorhidrat de morfină 25 ctg. + clorhidrat de cocaină 1 g + cold-cream 25 g.

Uneori se obțin rezultate priu injecții intradermice cu extracte tisulare (Filatov).

Vă recomandăm un tratament cu hormoni androgeni, Testosteron sau Madiel, sub control medical.

SPINU GH. — București: Nu ne-ați arătat medicația recomandată după ieșirea din spital. Fiindcă spasmele musculare nu au cedat, vă sfătuim să vă reinternati pentru unele examene speciale, cum ar fi: retroperitoneografie, proba cu regitină, hiperglicemia provocată, metabolismul bazal, care ar putea eventual preciza natura bolii de care suferiți. Ca tratament pentru reducerea excitației neuromusculare se recomandă, sub control medical, clorpromazină, lunalul, amitalul sodic 0,10 g sau combinații de lunalul cu valeriană. Evitați emoțiile, frigul, eforturile brusce, precum și băuturile alcoolice, cafeaua, tutunul.

LĂCRĂMIOARA — Botoșani: Nu, nu suferiți de „melancolie”, ci cel mult de un surmenaj trecător, pe care o excursie de cîteva zile în munți îl va înlătura. Pentru fenomenele de slăbire a memoriei vă recomandăm Glutarom (Glutacid), 8—10 drajeuri pe zi, asociat cu Vitamina B complex cîte 2 drajeuri de 3 ori pe zi între mese.

★ FILMUL ★

Tatiana Samoilova și Anna Karenina

În curînd se va da primul tur de manivelă la filmul în două serii „Anna Karenina”, după celebrul roman al lui Lev Tolstoi. Regizor este Alexandr Zarhi, autorul unor filme populare ca „Deputatul de Baltica”, „Femeia deputat”, „Înălțimi” ș. a.

În legătură cu acest important moment din cariera lui, Alexandr Zarhi a scris:

Anna Karenina este unul dintre cele mai fermecătoare personaje feminine din cultura universală. Mulți maeștri ai scenei și ecranului din lumea întreagă s-au străduit să dea viață chipului Annei. În teatru am văzut-o în acest rol pe Alla Tarasova, în film pe Greta Garbo, Asta Nilsen, Vivian Leigh. Fiecare din aceste minunate actrițe a îmbogățit portretul Annei cu anumite trăsături dar nici una n-a reușit încă să creze o imagine completă, ca să nu spun desăvârșită.

În toate filmele, ca și în spectacolele teatrale, lipsește linia tematică a lui Levin. Scenaristul V. Katanian și eu mine ne-am străduit să păstrăm în scenariu toate momentele importante din această parte a romanului. Pentru că Levin și Karenina, în ciuda deosebirilor dintre ei, au ceva comun — și anume ceva important: la sfîrșitul romanului amîndoi ajung la concluzia că fericirea nu este cu putință într-o lume

în care domnesc răutatea și minciuna.

De obicei, cînd e vorba de ecranizarea sau de intruparea scenică a unor eroi literari celebri, populari și iubiți, prima întrebare care se ridică în fața regizorului este: există un actor sau o actriță pentru un asemenea rol? La fel m-am întrebât și eu pregătindu-mă pentru „Anna Karenina”. Și am găsit că Tatiana Samoilova, a cărei carieră am urmărit-o foarte atent, mă poate ajuta să-mi realizez acest vis vechi. Se întimplă uneori că unii actori dau peste un rol pe care îl joacă cu atîta strălucire, îl gravează atît de adînc în simpatia și amintirea spectatorilor încît aceștia nu și-l mai pot imagina pe interpretul respectiv și în altă ipostază. Cam așa ceva s-a întimplat și cu Tatiana Samoilova, pe care publicul nostru o asociază neapărat cu Veronica din filmul „Zboară cocorii”, adică cu chipul unei tinere contemporane cu noi.

Pentru moment e, firește, prematur să prevăd rezultatele muncii noastre. Dar un lucru e de pe acum sigur: toți cei care au văzut primele scene de probă ale Tatianei sînt convinși că actrița are o concepție interesantă, un joc creator, plin de fantezie și pasiune.

Dintre ceilalți interpreți pot numi deocamdată numai doi: Oleg Strijenov va fi Vronski iar Ia Savvina — Dolly. Probele continuă, însă, și foarte curînd îi vom cunoaște pe toți interpreții.

Filmările vor începe la sfîrșitul acestui an. Camera de luat vederi a tînarului operator Mihail Kojin va realiza mai întîi o sumă de episoade pe platourile „Mosfilmului”, apoi scenele „în natură” în împrejurimile Moscovei. După care întreaga noastră grupă de filmare se va deplasa la Leningrad, unde va fi turnat restul filmului. Cît privește termenul, sperăm că la începutul anului 1966 vor fi gata ambele serii.

Aventurile unui „Moskvici”

În noul film al regizorului V. Azarov, binecunoscutul turism este un erou la fel de important ca ceilalți: tînarul șofer Serghei Nikitin, pasagera Ira, chirurgul distrat, candidatul în științe etc.

Acțiunea se petrece într-o singură zi de dimineața pînă seara — dar cîte nu se pot întimpla într-o zi la Moscova!

Dis-de-dimineață, Serghei se prezintă la baza auto unde a fost repartizat spre a-și lua în primire slujba și mașina. Și coincidența face ca prima lui zi de muncă să fie ultima pentru mașina care îi este încredințată, un „Moskvici” vechi, cu un stagiu îndelungat. Amîndoi gonesc pînă noaptea tîrziu transportînd fel de fel de pasageri.

Prima este Ira, în trecere prin Moscova și hotărîtă să vadă pînă seara, cînd îi pleacă trenul de Krasnoiarsk, „absolut tot”. Și poate că ar fi reușit, cu concursul binevoitor al „Moskvici”-ului și al lui Serghei, care se oferă să-i fie ghid, dacă excursia nu le-ar fi fost întreruptă chiar după primul drum — la conservatorul „Ceaikovski”: o mină care se agită nervos în aer oprește mașina. Apoi alta, și alta. Toată lumea se grăbește, toți trebuie să ajungă urgent undeva și Serghei nu se îndură să refuze pe nimeni.

Cum rămîne însă cu Ira? Tinerii își fixează o întîlnire la prînz, dar nu se pot vedea: un chirurg distrat și-a uitat pe perna mașinii un permis de care precis că are mare nevoie, și Serghei îl caută spre a i-l înapoia. După aceea duce o turistă din Franța care s-a certat cu însoțitorul ei și ar vrea să se împace. După aceea un candidat în științe oprește disperat mașina fiindcă pierde trenul. După aceea un bătrîn are nevoie de un ajutor grabnic. După aceea...

Și așa pînă seara. Dintre protagoniștii amintim pe A. Kuznețov în rolul lui Serghei Nikitin, Svetlana Savelova în rolul Irei, Vasili Livanov — chirurgul distrat, Anatoli Papanov și Vsevolod Sanaev care personifică doi încercați șoferi etc. Scenariul este semnat de V. Spirina iar regia aparține, după cum am mai spus, lui V. Azarov.

● *Intervievată telefonic de un ziarist sovietic, cunoscuta actriță engleză Vivian Leigh, pe care spectatorii noștri au văzut-o acum cîțiva ani în filmul „Lady Hamilton”, a răspuns:*

— M-am întors recent de la Hollywood unde am turnat în filmul „Vaporul proștilor” după romanul cu același nume al lui Catherine Anne Porter. În acest film, regizat de Stanley Kramer, joacă mulți actori celebri și în primul rînd Simone Signoret. N-am să povestesc conținutul filmului, întrucît fabulația lui e prea complicată. Sînt douăsprezece linii tematice legate între ele, care se dezvoltă pe fondul unei curse transatlantice de la Vera Cruz la Bremerhaven. Acțiunea se petrece în 1932. Premiera filmului va avea loc în aprilie sau mai 1965. Vă mulțumesc pentru telefonul dumneavoastră. Nu în fiecare zi am ocazia să vorbesc cu Moscova!

● La Ciudad de Mexico a avut loc o Săptămîină a filmului sovietic, cu care prilej au rulat „Tragedia optimistă”, „Pace nouului venit”, „Colegii” și altele. Manifestarea s-a bucurat de mult succes și s-a repetat la Guadalajara.

De asemenea, cineaștii mexicani au organizat, la rîndu-le, la Moscova și Leningrad, o Săptămîină a filmului mexican care a cuprins „Omul de hîrtie”, „Ianco”, „Logodnicia fiicelor mele” ș. a.

● Regizorul Boris Kimiagarov a dat ultimul tur de manivelă la filmul „Timp de pace...”, o epopee închinată anilor eroici ai războiului civil.

● Scenaristul italian Ennio de Concini și scriitorul sovietic Serghei Smirnov au scris scenariul filmului „Fiodor Poletaev”. Filmul va evoca prietenia care l-a legat pe soldatul rus Fiodor Poletaev de patrioții italieni și lupta lor comună împotriva hitleriştilor în Italia. Este al doilea scenariu pe care Serghei Smirnov îl scrie în colaborare cu Concini. După primul lor scenariu regizorul Giuseppe de Santis a realizat filmul „Italienii, popor viteaz”.

● Dragostea mare și tragică dintre eroii emoționantei povestiri a lui Alexandr Kuprin „Brătara cu rubine” stă la baza noului film pe care regizorul A. Room îl realizează în studioul „Mosfilm”.

● Cucerirea spațiilor cosmice pune știința în fața necesității de a rezolva multe probleme complexe. Imponderabilitatea este una dintre ele. Omul, detașat de pămînt, va putea trăi în acea fantastică stare cînd corpul și-a pierdut greutatea?

Savantii sovietici au creat un laborator volant experimental pentru antrenamente în stare de imponderabilitate cu mult înainte de zborul omului în Cosmos. Primii pasageri au fost chiar autorii lui și... un operator. Secvențe unice despre această titanică muncă de pregătire a omului pentru zborul în Cosmos compun filmul „Atenție, imponderabilitatea!”, producție a Studioului de filme de știință popularizată din Moscova.

A doua viață a filmelor

Sînt filme care au intrat în fondul de aur al cinematografului sovietic. Generații întregi s-au educat în spiritul lor eroic. În ciuda anilor care au trecut forța artei lor a rămas neatînsă. Un astfel de film este și „Ceapaev”. Nemuritoarea realizare a regizorilor G. și S. Vasiliev rulează din nou pe ecranele sovietice. O nouă generație de tineri spectatori se întîlnește astfel pentru prima dată cu legendarul erou al războiului civil.

Un grup de cineaști de la „Mosfilm”, în frunte cu regizorul G. Polonski, a depus o muncă intensă pentru restaurarea vechii pelicule și reconstituirea fonogramei. Ei au invitat la studio pe interpreții rolurilor principale: Boris Babocikin — Ceapaev, Varvara Miasnikova — Anka-mitraliora, Leonid Kmit — Petka, au rezonanzat anumite replici, dialoguri, foarte uzate în vechea fonogramă. Actorii au reintrat din nou în rol, spre a retrăi aceleași stări subiective și a găsi vechile intonații. La „întinerirea” vocilor a contribuit și tehnica înregistrării sunetului. Compozitorul G. Popov a reconstituit partitura muzicală scrisă acum treizeci de ani pentru film.

După o muncă îndelungată și migăloasă, banda sonoră a filmului „Ceapaev” a răsunat cu prospețimea și forța inițială.

„Ceapaev” este primul film „întinerit” dintr-o serie mai lungă. Pe

lingă studiourile „Mosfilm” și „Maxim Gorki” au fost create grupe speciale de restaurare a celor mai bune opere ale cinematografului clasice sovietice. Grupa de la „Mosfilm” a terminat recent rezonanzarea filmului „Femeia deputat”, care va rula în cursul acestei luni pe ecranele sovietice. Au fost restaurate de asemenea filmele „Lenin în Octombrie”,

„Lenin în 1918”, „Șciors” și altele. În momentul de față un grup de regizori și operatori lucrează la filmele „Omul cu arma”, „Octombrie”, „Tractoriștii”.

În curînd spectatorii vor putea viziona de asemenea filmele „Komsomolsk”, „Învățătorul” și cîntrillogia gorkiană: „Copilaria mea”, „La stăpîni”, „Universitățile mele”.

Scenă din filmul „Ceapaev”

 IN JURUL LUMII

Zece zile

în Arabia Saudită

Intr-o dimineață însoțită de noiembrie, am fost invitat la ambasada Arabiei Saudite din Cairo și anunțat că puteam vizita țara.

În cele zece zile petrecute în Arabia Saudită, am călătorit mult, m-am întâlnit cu diverse personalități și am purtat discuții în cursul cărora, trebuie să mărturisesc, uneori am fost asaltat cu întrebări. Căci locuitorii Arabiei Saudite nu cunosc mai deloc viața din Uniunea Sovietică.

Am vizitat trei orașe principale: Djidda, Er-Riad și Dahran. Pentru asta a trebuit să străbat țara de la apus spre răsărit, adică de la Marea Roșie pînă la Golful Persic.

Ca suprafață, Arabia Saudită este cea mai mare țară arabă. Se crede că are un teritoriu de peste un milion și jumătate de kilometri pătrați. Cifra nu poate fi apreciată cu exactitate întrucît jumătate din întinderea hotarelor nu este delimitată: în nord, nu e fixată o parte din hotarul cu Iordania, iar spre sud de fapt nici nu există granițe. De altminteri, precizia nu este în genere la modă în această țară. Referindu-se la populație, statistica oficială indică cifra de 5 pînă la 7 milioane de locuitori. Cînd sînt întrebați ce vîrstă au, locuitorii țării sînt surprinși. După ce se gîndesc puțin, răspund cam așa: „Cred că vreo șazece de ani”. Dacă-ți dai întâlnire cu cineva la ora 12, trebuie să aștepti de obicei jumătate de oră sau chiar mai mult. Conform graficului, avionul nostru trebuia să decoleze la 15,30 dar ară văzut că asta nu însemna nimic... De ce te grăbești așa? — am fost întrebat. Mai încet — „șvaie-șvaie!”

Timpuț e și el scotit altfel decît în mod normal. La Djidda, un bătrîn mi-a explicat: „La noi vremea se scotește după rugăciuni. Apusul soarelui — cînd

„Bine ați venit! Mă bucur să văd în țara noastră primul ziarist sovietic...”

Calm, fără să se grăbească și cîntărind fiecare cuvînt, regele Feisal răspundea la întrebări.

— Nu cred că e necesară formarea unui nou guvern dat fiind că nu s-a schimbat nimic. Am rămas prim ministru, așa cum am fost și înainte...

Regele, primul ministru și ministrul de Externe al Arabiei Saudite ne fixase audiența în palatul „roșu”, unde lucrase și pe vremea cînd era prim ministru și prinț moștenitor. Dar de locuit locuiește în palatul verde. Regele Saud, demis de la putere, continuă să ocupe un palat enorm, păzit cu strășnicie de soldații lui Feisal și de garda personală a lui Saud, care nu e subordonată guvernului. Bătrînul Saud refuză încă să semneze abdicarea dar mi s-a spus că în curînd va fi silit să părăsească palatul care acum aparține „conducătorului” Feisal.

Feisal ne-a vorbit despre diverse probleme, exprimîndu-și încrederea în progresul țării. El a subliniat că nu intenționează să limiteze relațiile externe la țările occidentale.

„La Er-Riad se vorbește în mod curent despre „boom”, o „eră nouă”, „o epocă de progres”. Aceste noțiuni cuprind o parte de adevăr dar și anumite exagerări.

din Cairo. În Arabia Saudită aproape că nu există cadre didactice naționale. Pînă cînd vor fi pregătite sînt invitați profesori din celelalte țări arabe și din Occident. Cei mai mulți sînt egipteni dar se întîlnesc și libanezi, sirieni și irakieni. În Arabia Saudită nu există teatre sau cinematografe. Deocamdată, cinematograful e încă interzis oficial. Totuși se pare că la Er-Riad și Djidda se vor deschide curînd primele cinematografe.

Între măsurile pozitive trebuie relevată și hotărîrea guvernului de a crea un buget echilibrat cu alocarea unor sume importante pentru nevoile reale ale țării. Bugetul Curții a fost micșorat. Guvernul, din care jumătate trebuia alcătuit, conform tradiției, din prinți — membri ai familiei regale — numără astăzi numai patru prinți în loc de șase. La conducerea țării participă tot mai multe persoane în vinele cărora nu curge „sînge regal”. Unul dintre ei, președintele „Petromin”-ului, organizație nouă, rezultată din contopirea companiei de stat și a Ministerului pentru problemele petrolului și mineralelor, mi-a spus: „Regele Feisal nu vrea ca țara să depindă numai de petrol. Avem multe posibilități în această direcție”.

Președintele „Petromin”-ului, în vîrstă de numai treizeci și cinci de ani, avea în vedere ultimele descoperiri făcute de geologi în sudul și sud-vestul Arabiei Saudite. Se crede că subsolul ascunde acolo bogate zăcăminte de minereuri, comparabile cu zăcămintele din Katanga sau sudul Uraltului.

Pentru moment, însă, principala sursă de venituri este petrolul și imperiul „Aramco” se sprijină încă destul de ferm pe sondele lui petrolifere. Beneficiile obținute de stat de pe urma petrolului, care anul trecut au însumat cifra de

487 150 000 de dolari, constituie 83 la sută din veniturile țării.

...În cursul călătoriei noastre am fost și la Dahran, capitala imperiului „Aramco”. Prima sondă din Dahran a început să dea petrol în 1932. De altminteri, această primă sondă continuă să furnizeze și astăzi aceeași cantitate de petrol. Se spune că rezervele de petrol ale Arabiei Saudite îngăduie extracția în același ritm cel puțin o sută de ani de aici încolo.

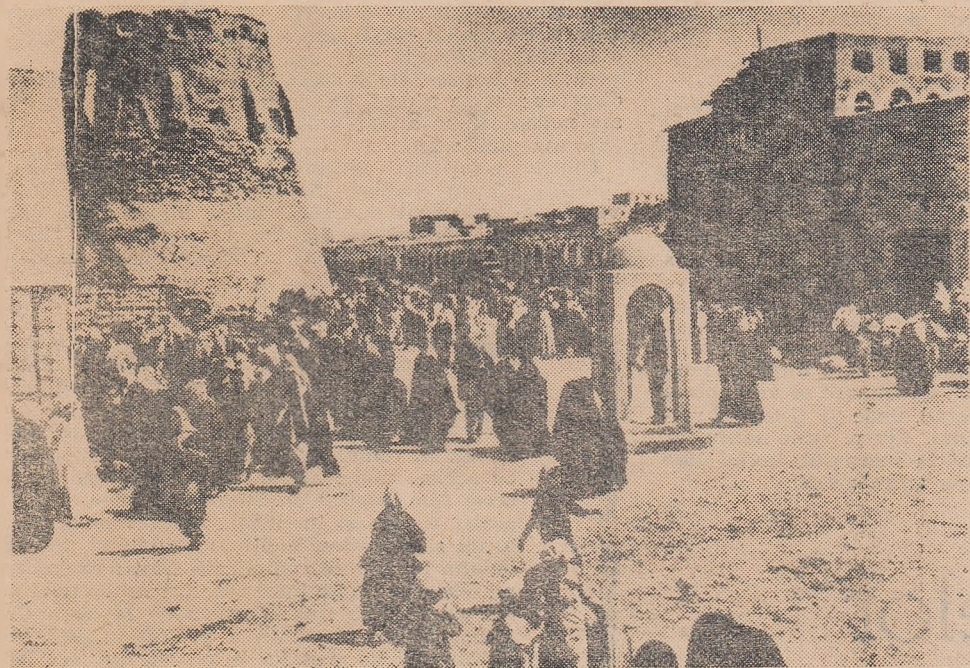
Suvoaiele de petrol și, o dată cu ele, ploaia de aur au început să se reverse pe neașteptate asupra cîrmuitorilor saudiți. Despre primele două decenii din „epoca nouă a petrolului”, se povestesc tot felul de istorii, la prima vedere fantastice, deși verosimile. Pînă atunci țara, creată prin eforturile regelui Abdel Aziz ibn Saud, trăise în mare sărăcie. Ibn Saud se născuse ca un prinț sărac al pustului, într-o țară dezbinată de certurile dintre triburi. Dar către sfîrșitul vieții, tatăl regelui Saud, recent înlăturat de la putere, și al actualului rege Feisal a devenit unul din cei mai bogați oameni din lume.

Orașul Dahran se află în răsăritul țării, pe țărmul golfului Persic. De fapt e alcătuit din patru orașe. Unul — centrul comercial Al-Hobar, al doilea — Al-Dammam, centrul administrativ, unde se află reședința guvernatorului provinciei răsăritene. Dammam este și un port mare. Există apoi „Dahran aeroport” și „Dahran-Aramco”, centrul imperiului petrolifer.

În zece zile nu poți afla, desigur, totul despre o țară. Totuși, din ceea ce am văzut, mi-am putut da seama că Arabia Saudită are multe probleme de rezolvat. Trebuie să-și creeze o industrie proprie și să smulgă deșertului pămînt pentru agricultură. Reformele care se înfăptuiesc privesc numai populația stabilă a țării, adică locuitorii de la orașe și sate. Dar mai rămîn sute de mii, milioane de nomazi-beduini, care alcătuiesc 66 la sută din populație.

Se poate spune că Arabia Saudită abia a pășit în secolul XX.

K. Vișnevețki

Intr-un oraș din Arabia Saudită...

se oficiază una din principalele slujbe religioase — e considerat amiaza. Și așa mai departe”. În Arabia Saudită există tot douăsprezece luni, care se numesc însă, altfel decît la noi. Noiembrie 1964 este **radjab** 1384 deoarece musulmanii socotesc anii din momentul cînd prorocul Mohammed a plecat de la Mecca la Medina.

Arabia Saudită este o țară în care islamismul e foarte puternic. Coranul hotărăște în același timp politica, morala și legislația. Abia se proiectează, spre a fi realizate probabil anul viitor, înființarea Ministerului de Justiție și promulgarea unui cod de legi. Rugăciunile sînt obligatorii. Din cînd în cînd, chiar și în deșert, șoferul cerea voie să oprească ca să se roage. La bazarul din Djidda am observat cum un polițist mergea printre tarabe strigînd „As-salla!” — „La rugăciune!” Și negustorii își închideau numaidecît prăvăliile, îndreptîndu-se grăbiți spre moscheie. Influența și autoritatea regelui sînt întărite de faptul că acesta este în același timp și Imam — șef religios.

La 2 noiembrie 1964 Feisal a devenit — se știe — noul rege și Imam al Arabiei Saudite, în locul fratelui mai mare, Saud, înlăturat de la putere prin hotărîrea guvernului, a consiliului curții regale și a conducătorilor religioși — **ulemi**. De fapt și înainte de asta, ca prim ministru, tot Feisal condusese țara, dar acum a înlăturat din cale o piedică: fostul rege, care dorea să mențină feudalismul în forma lui ancestrală și se împotriva oricăror reforme.

„Un glas care venea de sub un văl alb, prins pe cap cu un șnur de aur, rosti:

Ele exprimă realitatea în comparație cu ceea ce a fost, să spunem, acum cinci sau zece ani. Au apărut primele șosele, a fost construită o cale ferată de la Er-Riad la Dahran iar resturile vechilor case de lut din Er-Riad au fost înlăturate de cartierele cu clădiri noi.

E adevărat că în multe domenii de activitate s-au făcut primii pași spre progres. Au fost construite școli (conform planului, peste doi ani în fiecare localitate va trebui să existe o școală) și învățămîntul e gratuit. Au fost înființate primele școli de fete, lucru fără precedent în Arabia Saudită unde femeile mai poartă încă vâl iar în case mai există încă „apartamentele femeilor” în care bărbații străini n-au voie să intre. Coranul admite să poți lua două, trei sau chiar patru soții, dar dacă „nu ești în stare să le întreții în belșug ia-ți numai una!” Istoriile fantastice despre sutele de neveste ale prinților saudiți sînt întrucîtva inexacte pentru trecut iar pentru prezent complet neadevărate. Nici înainte vreme musulmanii nu puteau ține mai mult de patru neveste odată dar li se îngăduia să divorțeze și să se căsătorească din nou de nenumărate ori. Iar ca să se considere divorțat, e de ajuns ca soțul să rostească fraza: „Mă despart de tine!” Haremurile erau nedespărțite de sclavie. În 1962 sclavia a fost abolită oficial. Statul a cumpărat 1 682 de robi, plătiind foștilor stăpîni peste 27 000 000 de riali (un rial e egal cu aproape un sfert de dolar).

Am avut prilejul să văd un fost sclav. Un tînăr cu pielea tuciuric, pare-mi-se sudanez de origină, ședea în bancă într-o școală medicală. „E un tînăr foarte capabil” — mi-a spus profesorul, un medic

NIIGATA, orașul cutremurelor

Sînt coincidențe care se întîmplă, cred, o dată în viață.

La nouă și jumătate scara am sosit la Niigata ca să scriu un reportaj despre reconstrucția orașului, distrus în iunie de un cutremur de gradul cinci dar, peste o oră și douăzeci de minute, un alt cutremur, de data asta de gradul patru, a zguduit din nou această „mult încercată regiune din Japonia...”

De la Tokio călătorisem în același compartiment cu primarul orașului Niigata, care-mi vorbise despre consecințele cutremurului din iunie, despre problemele pe care le ridică această calamitate naturală: primăria amplasării complexelor petrochimice în regiunile cu populație densă, subreziența construcțiilor moderne ridicate pe terenurile aluvionare din deltele fluviilor. Niigata este astăzi „orașul celor 320 de turnuri din Pisa”. Clădirile înalte de beton armat au rezistat în genere cutremurelor dar multe dintre ele s-au inclinat sub diferite unghiuri

Am văzut aceste clădiri ciudate. Acoperișurile și zidurile și-au menținut unghiurile drepte dar multe blocuri semănau cu cubușoarele din jocurile pentru copii,

virite alandala în pămînt.

— Înclinarea clădirii aproape că nu se simte deloc la noi — mi-a spus din primul moment femeia de serviciu care mi-a adus ceaiul, cînd m-am întors la hotel. Numai că nici o dată nu poți turna ceștile prea pline.

— Cum s-au simțit locatarii hotelului în timpul cutremurului? — am întrebat-o curios.

— La parter au căzut cheile din uși dar în camere nu s-a întîmplat nimic. Numai tablourile s-au cam izbit de pereți. Clădirea e din beton armat...

După ceea ce auzisem și văzusem pînă atunci, ultimele cuvinte m-au bucurat mult, așa încît am început să mă pregătesc, calm, de culcare.

Dar abia am intrat în baie că am auzit niște bătăi puternice în ușă. După cîteva minute mă și aflam în lift. Mi se părea că totul începuse din nou... Era unsprezece fără zece dar străzile erau pline de oameni, strînși în grupuri în fața televizoarelor. Se aștepta un comunicat important: serviciul meteorologic urma să anunțe dacă orașul era sau nu amenințat de tsunami — valuri uriașe, stîrnite de zgîlțirea fundului mării.

Prin clipe foarte grele treceau locuitorii pitorescii insulei Sado, aflată în fața Niigatei. Căci de la prima zguduire subterană se defectase cablul electric și insula fusese învaluită în beznă. Amintirea înspăimîntătoarelor valuri care năvăliseră după cutremurul din iunie era mult prea proaspătă în mintea celor 4 000 de locuitori, așa încît aceștia își luaseră cu ei numai copiii pe jumătate adormiți și alergaseră îngroziți, prin întuneric, către o școală din virful unei coline. Abia după o oră, cînd în insulă s-au aprins luminile, au aflat cu toții că primejdia trecuse.

...Din zori și pînă la amiază am circulat prin gropi. Niigata seamănă cu un oraș în care se construiește un metrou sau, ca să folosim o comparație mai proaspătă, care se pregătește în vederea Jocurilor Olimpice. Aproape toată rețeaua de comunicații subterane trebuie construită din nou. De aceea, pretutindeni se văd șanturi și gropi.

Cu prilejul vizitei m-am uimit uluitoarea vitalitate a japonezilor, capacitatea lor de a se adapta la orice.

V. Ovcinnikov

Folosind zilnic — dimineața și seara — pastele de dinți spumoase, vă asigurați igiena gurii, preveniți formarea cariilor și depunerea pietrei pe dinți

Pasta de dinți „MĂRGĂRITAR”

Conține săruri de fluor și clorură — în asociere cu alte substanțe — combate gingivitele și inflamațiile din cavitatea bucală.

Pasta de dinți „DIADENT”

Prin substanțele pe care le conține — ozulenă, etc. — previne formarea cariilor dentare.

Pasta de dinți „DOINA”

Curăță și albește dinții. împiedică depunerea pietrei pe dinți.

Pasta de dinți „PRIMĂVARA”

Are acțiune dezinfectantă și răcoritoare. Albește și întreține dinții sănătoși.

PASTĂ DE DINȚI

INTREPRINDEREA INDUSTRIALĂ ORAȘ SIBIU

Str. M. Kogălniceanu nr. 1
Tel. 3931

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZĂ DE COMANDĂ :

- Scaune pentru cinematografe
- Tomberoane
- Coșuri pentru gunoi menajer de 50 și 100 litri
- Port-prosoape cu 1 și 2 brațe
- Etajere cu ramă cristal
- Semiolivere din aluminiu
- Minere uși cu șilduri
- Balamale foarfecă
- Zăvoare pentru mobilier de 70—80 mm
- Jgheaburi și burlane din tablă zincată
- Distanțiere pentru ferestre
- Cuiere garderobă
- Piese turnate din bronz cu materialul clientului
- Prelecțiuni la strung

EXECUTĂ :

- Piese turnate din bronz cu materialul clientului
- Prelecțiuni la strung

CADOURI

Vă recomandăm:

GIORAPI DIN FIRE SINTETICE PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI
DRESURI PENTRU COPII ȘI FEMEI
CRAVATE DIN MĂTASE NATURALĂ
BATICURI DIN MĂTASE NATURALĂ SAU RELON
PALĂRII „RODICA”, „MOHAIR”, „CORINA” PENTRU FEMEI
PALĂRII „ROLANTIN”, „VIDRA” PENTRU BĂRBAȚI

1 - 31 decembrie

LUNA CADOURILOR

Vă recomandăm:

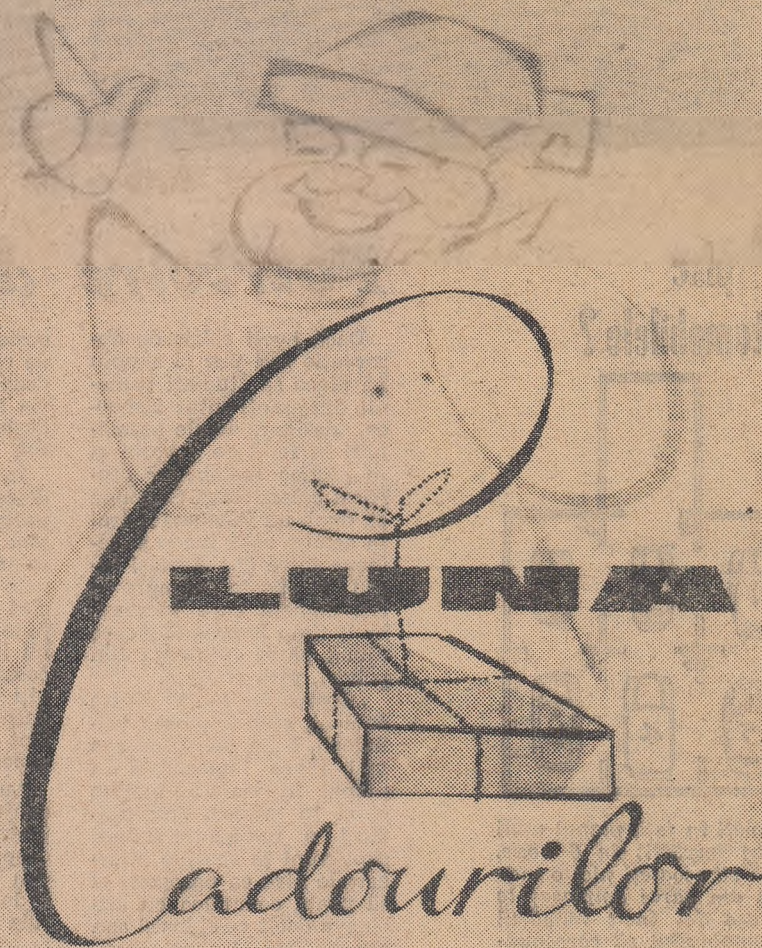
STOFE FANTEZI PENTRU COSTUME
STOFE FANTEZI PENTRU PALTOANE
COSTUMAȘE DIN FINET PENTRU COPII
FUSTE DIN TERGAL
PANTALONI DE SCHI
GHETE SOLIFLEX PENTRU COPII
INCĂLTĂMINTE KAMELHAAR

1 - 31 decembrie

CADOURI

În magazinele cooperativelor de consum găsiți cadouri frumoase și utile pentru cei dragi.

1 - 31 DECEMBRIE

Cooperativa IGIENA

Sediul central : București
Str. Dr. Pasteur 60
telefon 15.91.02

Execută prin unitățile sale din întreg cuprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională :

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Freccii
- Masaje faciale
- Spălătul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

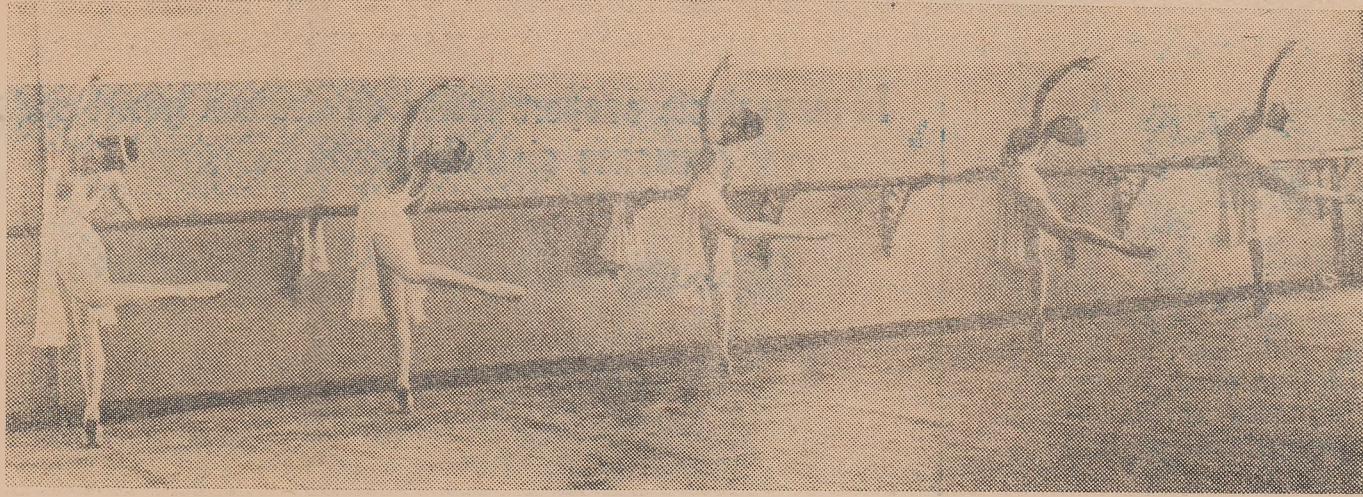
Saloane speciale de frizerie și coafură

„În fiecare sticlă
UN IZVOR DE SĂNĂTATE !

se găsesc de vânzare

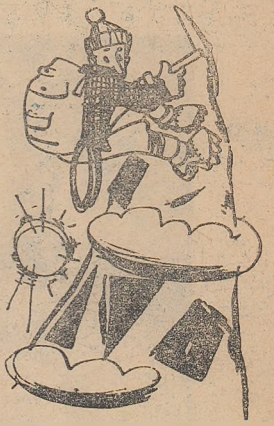

Școala de balet

Sînt campion

Zilele acestea am făcut un calcul care m-a pus pe gânduri. Căci am ajuns la concluzia că nu sînt ca toți ceilalți oameni. Mai mult: pot să demonstrez că sînt pe cale să depășesc toate recordurile, atât europene cît și mondiale. Judecați singuri...

În ziua cînd voi împlini cincizeci de ani voi putea spune că am străbătut înot circa 2.000 kilometri, am ridicat greutatea de 292 tone și am consumat 16 kilograme de sare. Pînă la acea dată numărul convorbirilor telefonice se va ridica la 12.600 iar timpul petrecut în lift va fi de 20 de zile și nopți. În toți acești ani voi bea 60.000 de litri de apă și 10 tone de lapte, voi mânca 20 de tone de pîine, voi viziona 2000 de filme și voi străbate pe jos 100.000 de kilometri (din care 15.000 de kilometri în pas alertător!).

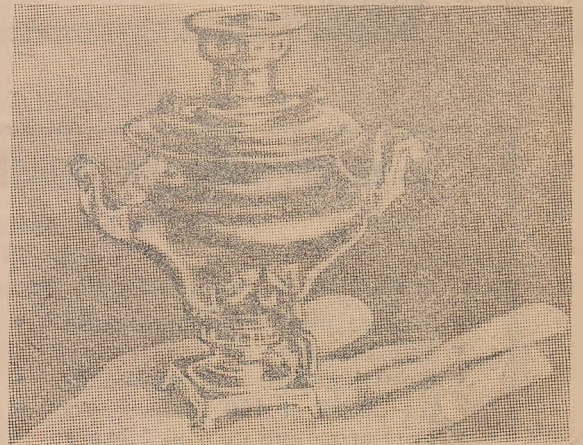
Calculul cît se poate de modest îmi arată că din cincizeci de ani de viață paisprezece îi voi petrece la masă, optsprezece dormind în pat și cam trei ani așteptînd la stop.

Mi-am continuat socotelile și am ajuns să descopăr că pînă la ora actuală am urcat cinci Everesturi, am descins în centrul Pămîntului, am primit 500 de cadouri (și tot atîtea am dăruit), am tăiat 13 metri de barbă și am asistat la 6.000 de ședințe.

Consider, de aceea, că sînt perfect îndreptățit să cer ca federațiile sportive internaționale să ia act de realizările mele și să le omologheze ca recorduri absolute la toate sporturile existente și inexistente. Sînt convins că mi se va face dreptate!

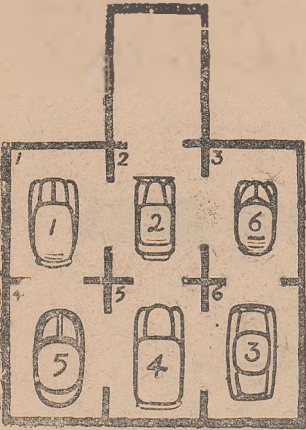
I. Oglobin

Samovar-miniatuură

Este o copie a samovarului expus în casa-muzeu „L. N. Tolstol” de la Iasnaiia Poliana. Are o capacitate de 125 de grame și o greutate de 350 de grame.

Vă plac automobilele?

Aveți în față planul unui garaj împărțit în 6 boxe. Fără să scoateți nici o mașină din garaj amplasați-le în așa fel încît numărul automobilului să corespundă cu numărul boxei. Pentru asta n-aveți nevoie de permis de conducere, ci de puțină răbdare.

Potrivire de caracter

Dacă aveți spirit de observație sau pur și simplu vă place să studiați oamenii din jur ați putut remarca, desigur, unele asemănări în felul de a vorbi și în gestică membrilor aceleiași colectivități. Se spune că după un îndelungat trai în comun soții încep să semene între ei... Același lucru se poate întîmpla cu doi oameni care lucrează mult timp împreună și care ajung să se înțeleagă din priviri, fără cuvinte.

„Compatibilitatea” dintre oameni, cum o numesc psihologii, e un factor de cea mai mare importanță nu numai în viața de familie ci și în muncă. Închipuiți-vă o navă care zboară săptămîni în spațiile inter-astrolare fără ca pasagerii ei să poată comunica cu altcineva decît cu ei înșiși sau o expediție ai cărei participanți trebuie să conviețuiască luni și luni de zile într-o totală izolare. În a-

ceste condiții „nepotrivirea de caracter” poate avea un deznodămînt tragic și istoria explorărilor ne oferă destule exemple de acest fel.

În Uniunea Sovietică studierea compatibilității face parte din probele la care sînt supuși membrii viitoarelor echipaje cosmice. Unele experiențe de acest fel sînt la îndemîna oricui. Le puteți încerca chiar dacă nu intenționați să deveniți cosmonaut. Dar nu vă grăbiți să desfaceți logodna dacă rezultatele experienței sînt negative... Așadar, începem:

Luați un cîntar (puteți confecționa și singuri două talgere în echilibru) și despărțiți-l printr-un paravan în așa fel încît să nu vedeți talgerul în fața căruia se află cealaltă persoană. Simultan începeți să turnați pe talgere nisip sau sare (din cornete de hîrtie de dimensiuni identice).

Dacă talgerele își păstrează echilibrul înseamnă că acțiunile celor două persoane sînt în deplină concordanță. În caz contrar... repetați experiența încercînd să obțineți rezultatul dorit.

Pregătiți din vreme o listă de 20—30 de substantive apoi citiți-le, rar, unui grup de prieteni. Îndată după ce pronunțați cuvîntul ei trebuie să adauge un altul, primul care le vine în minte dar care se potrivește substantivului respectiv. Substantivul „casă”, de exemplu, poate fi asociat cu „clădire”, „frumoasă”, „natală” etc., etc. Experiența arată că cei care dau răspunsuri apropiate ar putea forma un grup potrivit.

Extrase dintr-un complex de teste psihologice elaborat pe baze științifice, aceste experiențe nu sînt, desigur, hotărîtoare pentru determinarea compatibilității. Ceea ce nu le răpește, însă, valoarea... distractivă.

FULGERE ȘI TRĂSNETE

- În fiecare secundă deasupra globului pămîntesc se produc aproximativ 100 de fulgere. În timpul furtunilor puternice au loc, într-o oră, 8.000—9.000 de descărcări electrice.
- Lungimea unui fulger e de 2—3 km dar există și fulgere cu o lungime de peste 10 km.
- Fulgerul dezvoltă o temperatură de 2.000°.
- Viteza de deplasare a fulgerului, în partea lui inițială, atinge 100 km/sec., depășind de 50 de ori viteza unui proiectil de artilerie.

- Trăsnetul preferă anumii copaci, în primul rînd — stejarul, mai rar mesteacănul și foarte rar dafinul. Această preferință e direct proporțională cu adîncimea și ramificația rădăcinii.
- Credința că în locul lovit de trăsnet se află ascunsă o comoară nu-i lipsită de temei. Cînd în pămînt sînt ascunse obiecte de metal, conductibilitatea electrică a solului sporește.
- Pe pielea omului trăsnetul lasă urme în formă de stea. Alteori trăsnetul „fotografiază” pe piele unele obiecte, de pildă monezile din buzunar.

Am hotărît să creștem un tigru. Spun „să creștem” pentru că sîntem doi: eu și fiul meu, de zece ani. N-are rost să vă povestesc cum ne-a venit ideea. Dar doi bărbați pot să nască o creatură, după o matură chibzuință, lucruri mult mai originale. Iată-ne, deci, în cabinetul directorului unui parc zoologic.

— Bună ziua! Am venit să luăm un tigru... — am rostit cu aerul unui om care ține morțiș să demonstreze că e în deplinătatea tuturor funcțiilor sale mintale.

— Mă bucur! — mi-a răspuns directorul cu un calm de parcă i se solicitau tigris de cel puțin două ori pe zi. — În secolul nostru totul e posibil. E nevoie, însă, de unele formalități. O recomandare de la locul de muncă, aprobată de adunarea generală...

L-am privit nedumerit.

— De ce vă mirați? — a reluat directorul. — Tigrii sînt foarte prețioși și nu-i putem încredința oricui. Avem nevoie de un om cu o morală ireproșabilă și cu mult tact pedagogic.

...Adunarea generală fusese fixată pentru marți dar părerile au început să curgă de simbută. Unii socoteau că aș fi competent, alții că aș mai avea de învățat. Cu două ore înainte de ședință la comitetul local s-a primit o anonimă în care se spunea că în timpul unei manifestări culturale din incinta parcului zoologic aș fi scîlpat o cămilă și că, am fost văzut la cinema cu nevasta altuia. Primei acuzații nu i s-a dat crezare. În legătură cu a doua au luat cuvîntul optsprezece inși. Unul din ei

și-a amintit că ultimul concediu mi-l petrecusem singur, fără familie... Un altul a obiectat, însă, că nimeni n-are dreptul să se amestece în viața mea personală de vreme ce soția mea n-a depus plîngere... La care cel dintîi a arătat că, în definitiv, o asemenea plîngere se poate obține: e de ajuns să i se trimiță soției o invitație oficială și să i se povestească totul...

Președintele a ciocănit în pahar atrăgînd atenția că era vorba, de fapt, despre tigru.

— N-are importanță! — a declarat următorul, mai precis următoarea. —

Cum să crești un tigru?

UMOR

Chiar dacă e un tigru la mijloc n-o să îngăduim nimănui să-și înșele soțiile! În sală au rîsunat aplauze rare.

Apoi s-a hotărît, cu patruzeci de voturi contra douăzeci, că frecventarea cinematografulor e înainte de toate o acțiune culturală care nu are nici o legătură cu atitudinile imorale ce pot aduce prejudicii creșterii unui tigru.

Vorbitorul care a urmat a spus:

— Creșterea unui tigru e o treabă de mare răspundere. Nu că aș fi împotri-

vă să-i revină colegului nostru. Dar de ce tocmai lui și nu altcuiva?

— Pentru că el a cerut — a răspuns președintele fără prea multă convingere.

— Așa nu merge! Azi vrea să crească un tigru, mîine o să-i treacă prin cap să zboare în Lună, poimîine cine știe ce-o să-i mai trăsnească și noi să ne tîrim în coada poftelor lui? Cred că-i cazul să chibzuim bine, să facem propuneri și să hotărîm prin vot secret cui să-i încredințăm leopardul ăsta...

— Tigru, — îi suflă cineva.

— Bine! Tigru... Poate că i-l dăm lui,

asta blestemată și eu s-o iau acasă și s-o cresc? Singura consolare ar fi fost că rudele mele n-ar mai fi avut bătaie de cap cu înmormîntarea.

M-am ridicat și am declarat că renunț.

Ce zarvă s-a iscat! Am fost pur și simplu asaltat și implorat să nu renunț. Mi s-a spus că nu-i bine să fiu egoist și că trebuie să mă gîndesc și la tovarășii mei de muncă. Asupra acestui ultim punct au insistat mai cu seamă candidații. Mi s-a mai spus că dacă nouă ne-a revenit cîntea să fim primii din raion, ba, mai mult, din regiune, din republică, din lume care dorim să creștem în mod voluntar un tigru apoi trebuie să prețuim cum se cuvine această sarcină de răspundere și s-o încredințăm cuiva demn de ea!

— Cu atît mai mult cu cît ideea îți aparține! — observă președintele oarecum malițios.

— Și ce dacă-mi aparține? — am parat eu lovitură. — Renunț la ea. Am înțeles că nu sînt demn de atîta cinste. Mărturisesc că mi s-a întîmplat să scuiș o cămilă. Mărturisesc că în concediu am cunoscut o femeie pe care o salut cînd o întîlnesc! Dacă e nevoie, soția mea o să facă o declarație scrisă. Băiatul meu și-a mușcat colegul de bancă. Pot să aduc adeverință de la școală! Nu merit cîntea de a crește un tigru!

— Fleacuri! — mi-au răspuns toți în cor. — Ești un om de ispravă! Avem încredere în tine!

Dar nu, nu-l iau în rușul capului! La urma urmei cine mă poate sîri să cresc un tigru!

poate altuia. În orice caz, să hotărască majoritatea.

— Just! — exclamă o voce sonoră. Ce mai tura-vura! Să trecem la propuneri!

Au fost rostite tot felul de nume; candidații, livizi de spaimă, căutau care mai de care să se eschiveze. Toți mă priveau ca pe unicul lor salvator. În clipa aceea am simțit că șovăi. De ce, adică, să fiu mai prost decît alții? Toți vor să se descotorosească de fiara

poate altuia. În orice caz, să hotărască majoritatea.

— Just! — exclamă o voce sonoră. Ce mai tura-vura! Să trecem la propuneri!

Au fost rostite tot felul de nume; candidații, livizi de spaimă, căutau care mai de care să se eschiveze. Toți mă priveau ca pe unicul lor salvator. În clipa aceea am simțit că șovăi. De ce, adică, să fiu mai prost decît alții? Toți vor să se descotorosească de fiara

E. Parhomovski